

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december (vóór winstbestemming)

In € miljoenen	Nadere toelichting	2013	2012
Activa			
Vaste activa			
- materiële vaste activa	3	9.328,2	8.925,9
- immateriële vaste activa	4	3,9	5,8
- investeringen in geassocieerde deelnemingen	5	126,5	128,6
- overige kapitaalbelangen	6	418,1	403,9
- uitgestelde belastingvorderingen	8	380,8	479,9
Totaal vaste activa		10.257,5	9.944,1
Vlottende activa			
- voorraden	9	33,1	37,0
- handels- en overige vorderingen	10	228,7	182,9
- geldmiddelen en kasequivalenten	11	86,7	909,1
Totaal vlottende activa		348,5	1.129,0
Totaal activa		10.606,0	11.073,1

Jaarrekening 2013 - Gasunie

In € miljoenen	Nadere toelichting	2013	2012
Passiva			
Totaal eigen vermogen			
toekomend aan de aandeelhouder	12+13	5.213,9	4.856,5
Langlopende verplichtingen			
- rentedragende leningen	14	4.188,4	4.059,1
- uitgestelde belastingverplichtingen	15	202,8	192,5
- personeelsbeloningen	16	66,6	250,7
- voorzieningen	17	89,8	98,0
- overige langlopende verplichtingen	18	68,9	89,5
Totaal langlopende verplichtingen		4.616,5	4.689,8
Kortlopende verplichtingen			
- kortlopende financieringsverplichtingen	19	422,3	1.149,8
- handelsschulden en overige te betalen posten	20	353,3	377,0
Totaal kortlopende verplichtingen		775,6	1.526,8
Totaal passiva		10.606,0	11.073,1

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

In € miljoenen	Nadere toelichting	2013	2012
Voortgezette bedrijfsactiviteiten			
Bruto-opbrengsten		1.733,4	1.720,9
Terugbetaling verrekening tarieven		-/- 206,4	-/- 214,8
Netto-opbrengsten		<u>1.527,0</u>	<u>1.506,1</u>
Aan investeringen			
toegerekende kosten		92,9	88,6
Personeelskosten	23	-/- 95,3	-/- 188,7
Overige bedrijfslasten	24	-/- 435,9	-/- 464,6
Afschrijvingen	3+4	-/- 290,5	-/- 269,3
Totale lasten		<u>-/- 728,8</u>	<u>-/- 834,0</u>
Bedrijfsresultaat		798,2	672,1
Financieringsbaten	25	4,7	2,1
Financieringslasten	26	-/- 199,0	-/- 227,8
Aandeel in resultaat			
geassocieerde deelnemingen	5	19,5	23,8
Ontvangen dividend overige kapitaalbelangen		0,1	-
Resultaat vóór belastingen		<u>623,5</u>	<u>470,2</u>
Belastingen	27	-/- 159,1	-/- 111,5
Resultaat na belastingen		<u>464,4</u>	<u>358,7</u>
Beëindigde bedrijfsactiviteiten			
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten na belastingen		-	-
Resultaat over de periode		<u>464,4</u>	<u>358,7</u>
Toe te rekenen resultaat aan aandeelhouder		464,4	358,7

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

In € miljoenen	Nadere toelich- ting	Cash flow hedge reserve	Reële waarde reserve	Overige reserves	Onver- deeld resultaat	Totaal
2013						
Totaal van de resultaten verwerkt in de winst-en-verliesrekening (resultaat over de periode)		-	-	-	464,4	464,4
Saldo van actuariële winsten en verliezen ter zake van personeelsbeloningen, waarvan vennootschapsbelasting	16	-	-	78,1	-	78,1
		-	-	-/- 19,8	-	-/- 19,8
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen, welke bij realisatie niet worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		-	-	58,3	-	58,3
Mutatie in cash flow hedge reserve, waarvan vennootschapsbelasting	13	25,6	-	-	-	25,6
		-/- 6,4	-	-	-	-/- 6,4
Mutatie van tegen reële waarde gewaardeerde overige kapitaalbelangen	6	-	31,2	-	-	31,2
Overige mutaties		-	-	0,1	-	0,1
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen, welke bij realisatie worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		19,2	31,2	0,1	-	50,5
Mutatie in cash flow hedge reserve, waarvan vennootschapsbelasting	13	-/- 1,6	-	-	-	-/- 1,6
		0,4	-	-	-	0,4
Overige mutaties		-	-	0,6	-	0,6
Totaal van de gerealiseerde resultaten, welke zijn geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		-/- 1,2	-	0,6	-	-/- 0,6
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		18,0	31,2	59,0	464,4	572,6

Jaarrekening 2013 - Gasunie

In € miljoenen	Nadere toelich- ting	Cash flow hedge reserve	Reële waarde reserve	Overige reserves	Onver- deeld resultaat	Totaal
2012						
Totaal van de resultaten verwerkt in de winst-en-verliesrekening (resultaat over de periode)		-	-	-	358,7	358,7
Saldo van actuariële winsten en verliezen ter zake van personeelsbeloningen, waarvan vennootschapsbelasting	16	-	-	-/- 82,9	-	-/- 82,9
		-	-	21,0	-	21,0
					-	
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen, welke bij realisatie niet worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		-	-	-/- 61,9	-	-/- 61,9
Mutatie in cash flow hedge reserve, waarvan vennootschapsbelasting	13	-/- 18,4	-	-	-	-/- 18,4
		4,6	-	-	-	4,6
Mutatie van tegen reële waarde gewaardeerde overige kapitaalbelangen	6	-	137,6	-	-	137,6
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen, welke bij realisatie worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		-/- 13,8	137,6	-	-	123,8
Mutatie in cash flow hedge reserve, waarvan vennootschapsbelasting	13	-/- 1,8	-	-	-	-/- 1,8
		0,4	-	-	-	0,4
Totaal van de gerealiseerde resultaten, welke zijn geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		-/- 1,4	-	-	-	-/- 1,4
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		-/- 15,2	137,6	-/- 61,9	358,7	419,2

Het totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over 2013 en 2012 is volledig toe te rekenen aan de aandeelhouder.

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

In € miljoenen	Aandelen kapitaal	Cash flow hedge reserve	Reële waarde reserve	Overige reserves	Onver- deeld resultaat	Totaal
2013						
Stand per 1 januari	0,2	-/- 52,7	175,4	4.374,9	358,7	4.856,5
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar	-	18,0	31,2	59,0	464,4	572,6
Uitgekeerd dividend 2012	-	-	-	-	-/- 215,2	-/- 215,2
Toegevoegd aan de overige reserves	-	-	-	143,5	-/- 143,5	-
Stand per 31 december	0,2	-/- 34,7	206,6	4.577,4	464,4	5.213,9
2012						
Stand per 1 januari	0,2	-/- 37,5	37,8	5.038,8	-/- 602,0	4.437,3
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar	-	-/- 15,2	137,6	-/- 61,9	358,7	419,2
Onttrokken aan de overige reserves	-	-	-	-/- 602,0	602,0	-
Stand per 31 december	0,2	-/- 52,7	175,4	4.374,9	358,7	4.856,5

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

In € miljoenen	Nadere toelichting	2013	2012
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Opbrengsten		1.527,0	1.506,1
Totale lasten		-/- 728,8	-/- 834,0
Bedrijfsresultaat		<u>798,2</u>	<u>672,1</u>
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	3+4	290,5	269,3
- mutatie voorraden	9	3,9	-/- 3,8
- mutatie vorderingen		-/- 38,3	5,2
- mutatie niet-rentedragende verplichtingen		-/- 129,1	-/- 2,4
- overige mutaties		9,9	18,8
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>935,1</u>	<u>959,2</u>
Ontvangen rente		5,5	1,3
Ontvangen dividend geassocieerde deelnemingen	5	22,7	24,5
Ontvangen dividend overige kapitaalbelangen		0,1	-
Betaalde rente		-/- 210,0	-/- 223,5
Betaalde/ontvangen vennootschapsbelasting		-/- 85,5	173,1
		<u>-/- 267,2</u>	<u>-/- 24,6</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		<u>667,9</u>	<u>934,6</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in (im)materiële vaste activa		-/- 665,4	-/- 501,3
Desinvesterings in (im)materiële vaste activa		1,5	13,4
Acquisitie van aandeel joint venture, gesaldeerd met aanwezige geldmiddelen	7	-/- 5,8	-/- 8,5
Investerings in geassocieerde deelnemingen	5	-/- 40,0	-/- 0,1
Investerings in overige kapitaalbelangen	6	-/- 0,0	-/- 13,7
Desinvesterings in geassocieerde deelnemingen	5	39,6	-
Desinvesterings in overige kapitaalbelangen	6	11,1	0,0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-/- 659,0</u>	<u>-/- 510,2</u>

Jaarrekening 2013 - Gasunie

Transport		8,9	424,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Opname langlopende schulden	14	150,0	1.000,0
Aflossingen van langlopende schulden	14	-/- 1.130,8	-/- 298,1
Mutatie kortlopende financieringsverplichtingen	19	364,7	-/- 285,7
Uitgekeerd dividend	29	-/- 215,2	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-/- 831,3	416,2
Mutatie geldmiddelen en kasequivalenten			
Geldmiddelen en kasequivalenten			
ultimo vorig jaar		909,1	68,5
Geldmiddelen en kasequivalenten			
ultimo dit jaar		86,7	909,1
		-/- 822,4	840,6

Toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten

Opmaken en vaststellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2013 is opgemaakt door de Raad van Bestuur op 18 maart 2014.

De opgemaakte jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2 april 2014.

Aard der bedrijfsactiviteiten

De N.V. Nederlandse Gasunie (Gasunie) is een Europees gasinfrastructuurbedrijf. Het netwerk van Gasunie is één van de grootste gastransport-hogedruknetten in Europa en bestaat uit ongeveer 15.500 kilometer pijpleiding in Nederland en Noord-Duitsland, tientallen installaties en ongeveer 1.300 gasontvangststations. De jaarlijkse doorzet van gas bedraagt circa 1.250 miljard kWh (125 miljard m³). Gasunie dient het algemeen belang in de markten waarin ze actief is en streeft ernaar een optimale waarde te creëren voor haar stakeholders. Gasunie biedt transportdiensten aan via haar dochterondernemingen Gasunie Transport Services B.V. in Nederland en Gasunie Deutschland Transport Services GmbH in Duitsland. Daarnaast biedt ze ook andere diensten aan op het gebied van gasinfrastructuur, waaronder gasopslag, LNG-opslag en het certificeren van groen gas via haar dochterbedrijf, Vertogas. Gasunie wil haar infrastructuur en kennis inzetten voor verdere ontwikkeling en integratie van hernieuwbare energiebronnen, en van groen gas in het bijzonder.

De vennootschap is statutair gevestigd te Groningen op Concourslaan 17, ingeschreven onder KvK-nummer 02029700.

Alle op balansdatum uitstaande aandelen worden gehouden door de Staat der Nederlanden.

Uitgangspunten voor de grondslagen

De geconsolideerde financiële overzichten van de vennootschap zijn opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie en van kracht op 31 december 2013.

Nieuwe verslaggevingstandaarden

De volgende nieuwe standaarden en interpretaties, welke bekrachtigd zijn binnen de Europese Unie, zijn effectief geworden vanaf boekjaar 2013:

- ▶ IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards – Government Loans (Amendments)
- ▶ IFRS 7 Financial Instruments – Disclosure: Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities (Amendments)
- ▶ IFRS 13 Fair Value Measurement
- ▶ IAS 1 Presentation of Financial Statements – Presentation of Items of Other Comprehensive Income (Amendments)
- ▶ IAS 19 Employee Benefits (Revised)
- ▶ IFRIC 20 Stripping Costs in the Production Phase of a Surface Mine
- ▶ Improvements to International Financial Reporting Standards (2009-2011)

De toepassing van de hierboven opgenomen standaarden en interpretaties heeft impact op de

presentatie van het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten en leiden tot additionele toelichtingen. De toepassing van de onderwerpen heeft in 2013 geen materiële invloed op het eigen vermogen en het resultaat van de vennootschap.

Vanaf 2013 wordt onder IAS 19 Employee Benefits (Revised) het verwachte rendement op de fondsbeleggingen bepaald op basis van de disconteringsvoet gehanteerd bij de bepaling van de pensioenverplichtingen.

Het afschaffen van de 'corridor methode' onder IAS 19 Employee Benefits (Revised) heeft geen effect op het eigen vermogen en resultaat van de N.V. Nederlandse Gasunie, omdat actuariële winsten en verliezen volledig en rechtstreeks zijn verantwoord in het eigen vermogen onder aftrek van uitgestelde belastingen in de periode waarin zij zich hebben voorgedaan.

De IFRS-standaarden en interpretaties van de International Financial Reporting Interpretations Committee die wel zijn uitgebracht en bekrachtigd binnen de Europese Unie maar nog niet effectief zijn, zijn niet toegepast. Het betreft vanaf boekjaar 2014:

- ▶ IFRS 10 Consolidated Financial Statements
- ▶ IFRS 11 Joint Arrangements
- ▶ IFRS 12 Disclosures of Interests in Other Entities
- ▶ IFRS 10, 11 & 12 – Transition Guidance (Amendments)
- ▶ IFRS 10, 12 & IAS 27 – Investment Entities (Amendments)
- ▶ IAS 27 Separate Financial Statements (Revised)
- ▶ IAS 28 Investments in Associates and Joint Ventures (Revised)
- ▶ IAS 32 Financial Instruments: Presentation - Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities (Amendments)
- ▶ IAS 36 Recoverable Amount Disclosures for Non-Financial Assets (Amendments)
- ▶ IAS 39 Novation of Derivatives and Continuation of Hedge Accounting (Amendments)

De toepassing van de hierboven opgenomen standaarden en interpretaties heeft in 2014 geen materiële invloed op het eigen vermogen en het resultaat van de vennootschap, maar wel invloed op de geconsolideerde financiële overzichten en toelichtingen door het afschaffen van 'proportionele consolidatie' voor joint ventures onder IFRS 11 Joint Arrangements. Tevens leidt toepassing tot herclassificatie van een aantal deelnemingen en tot additionele toelichtingen.

Vanaf boekjaar 2014 wordt de volgende nieuwe interpretatie effectief maar is nog niet bekrachtigd binnen de Europese Unie:

- ▶ IFRIC 21 Levies

De vennootschap verwacht dat de toepassing van het hierboven opgenomen onderwerp geen materiële invloed heeft op het eigen vermogen en resultaat van de vennootschap, en niet leidt tot additionele toelichtingen.

Vanaf boekjaar 2015 worden de volgende nieuwe standaarden en interpretaties effectief maar zijn nog niet bekrachtigd binnen de Europese Unie:

- ▶ IFRS 9 Financial Instruments – Classification and Measurement of Financial Assets and Financial Liabilities (Phase 1)
- ▶ IAS 19 Employee Benefits - Defined Benefit Plans: Employee Contributions (Amendments)
- ▶ Improvements to International Financial Reporting Standards (2010-2012)
- ▶ Improvements to International Financial Reporting Standards (2011-2013)

De vennootschap verwacht dat de toepassing van de hierboven opgenomen onderwerpen geen materiële invloed heeft op het eigen vermogen en resultaat van de vennootschap, maar wel leidt tot additionele toelichtingen.

Vanaf boekjaar 2016 wordt de volgende nieuwe standaard effectief maar is nog niet bekrachtigd binnen de Europese Unie:

- ▶ IFRS 14 Regulatory Deferral Accounts

De toepassing van het hierboven opgenomen onderwerp heeft geen invloed op het eigen vermogen en resultaat van de vennootschap en de toelichtingen.

Oordelen en schattingen door het management

Het management maakt bij het opstellen van de jaarrekening schattingen en beoordelingen, die de gerapporteerde bedragen voor activa en passiva op balansdatum en het resultaat over het boekjaar beïnvloeden. De invloed van oordelen en schattingen zijn significant bij de waardering van vaste activa, voorziening voor opruimingskosten en saneringen, uitgestelde belastingen, pensioenen en overige kapitaalbelangen.

Vaste activa

Vaste activa betreffen onder andere het gastransportnetwerk.

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde, en bijzondere waardeveranderingen. Hiertoe zijn aannames gedaan over de levensduur, restwaarde en toekomstige kasstromen van voornamelijk de transportleidingen.

Een belangrijk deel van de bedrijfsactiviteiten valt onder reguleringsregimes. De toekomstige kasstromen en de daarmee samenhangende realiseerbare waarde van de gereguleerde activa worden mede bepaald door oordelen en schattingen ten aanzien van de kasstromen die binnen het relevante reguleringkader kunnen worden verdiend. Voor aanvullende informatie verwijzen wij naar punt 1 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans.

Voorziening voor opruimingskosten en saneringen

Een voorziening voor opruimingskosten en saneringen is gevormd naar aanleiding van besluiten van het management om binnen afzienbare tijd specifieke activa buitengebruik te stellen, te verwijderen of te saneren, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuwe wetgeving. De omvang van deze voorziening is vooralsnog bepaald aan de hand van algemene kengetallen, zoals bijvoorbeeld kosten per eenheid verhoogd met een generieke opslag voor project management. Gedurende daadwerkelijke opruiming en saneringen kunnen nauwkeurigere kostenramingen worden gemaakt en zal de voorziening worden aangepast.

Een voorziening voor algemene opruimingskosten op langere termijn wordt niet opgenomen omdat het thans niet aannemelijk wordt geacht dat het opruimen van transportleidingen en toebehoren aan de orde zal komen. Verwacht wordt dat de opbrengsten van een alternatieve aanwending (op termijn) verminderd met de kosten van conservering zullen opwegen tegen de (maatschappelijke) kosten van het opruimen.

Uitgestelde belastingvorderingen

Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een uitgestelde belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. Hiertoe zijn aannames gedaan over de toekomstige fiscale winsten.

Pensioenen

De kosten van de toegezegd-pensioenregelingen en de waardering van de toegezegd-pensioenverplichtingen worden bepaald met behulp van actuariële berekeningen. Hiertoe zijn belangrijke aannames gedaan over de marktrente op bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit ter bepaling van de disconteringsvoet, de verwachte toekomstige salarisverhogingen, de verwachte toekomstige pensioenverhogingen en, tot en met 2012, het verwachte rendement op fondsbeleggingen. Voor aanvullende informatie verwijzen wij naar punt 16 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans.

Overige kapitaalbelangen

Het belang in Nord Stream AG wordt gewaardeerd tegen reële waarde rekening houdend met een disconteringsvoet na belastingen op de verwachte kasstromen. De verwachte kasstromen zijn gebaseerd op contractueel gemaakte afspraken. Bij het bepalen van de disconteringsvoet na belastingen zijn door het management belangrijke aannames gedaan.

Grondslagen voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens van de N.V. Nederlandse Gasunie en haar groepsmaatschappijen opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Financiële relaties en niet gerealiseerde resultaten tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. Niet-gerealiseerde verliezen worden eveneens geëlimineerd, behalve als een verlies een aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

De in de consolidatie begrepen groepsmaatschappijen zijn:

Naam van de vennootschap	Zetel	Aandeel in kapitaal	
		op 31 december 2013	2012
Gasunie Transport Services B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 1 B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 2 B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 3 B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 4 B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie BBL B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Engineering B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Germany B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie LNG BBR B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie LNG Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Underground Storage (GUUS) B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Zuidwending B.V.	Groningen	100%	100%
Vertogas B.V.	Groningen	100%	100%
Cupa Holding GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Cupa Transport Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Technical Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Transport Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Transport Services Holding GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Verwaltungs GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Ostseeanbindungsleitung (GOAL) GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Infrastruktur AG	Zug, Zwitserland	100%	100%

Gasunie Germany B.V. en Gasunie LNG BBR B.V. zijn opgericht in 2012. Voor de overige rechtspersonen heeft de N.V. Nederlandse Gasunie gedurende heel 2013 en 2012 de beslissende zeggenschap uitgeoefend.

Gas Transport Services B.V. is in 2012 hernoemd in Gasunie Transport Services B.V.

Joint ventures worden proportioneel geconsolideerd. Het zijn:

Naam van de vennootschap	Zetel	Aandeel in kapitaal	
		op 31 december 2013	2012
BBL Company V.O.F.	Groningen	60%	60%
Gate terminal B.V.	Rotterdam	47,5%	45%
Gate terminal C.V.	Rotterdam	47,5%	45%
Gate terminal Management B.V.	Rotterdam	50%	50%
LBBR Management B.V.	Groningen	50%	-
LNG Break Bulk Rotterdam C.V.	Rotterdam	50%	-
Arbeitsgemeinschaft GOAL/Fluxys NEL-Projektphase	Hannover, Duitsland	51,3%	-
DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport-GmbH	Handewitt, Duitsland	75%	75%
DEUDAN - Holding GmbH	Hannover, Duitsland	51%	51%

Op grond van overeenkomsten tussen de vennoten van BBL Company V.O.F. heeft de N.V. Nederlandse Gasunie geen beslissende zeggenschap, maar kwalificeert het kapitaalbelang als een joint venture.

Op grond van overeenkomsten tussen de aandeelhouders van DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport-GmbH en DEUDAN - Holding GmbH heeft de vennootschap geen beslissende zeggenschap. Deze kapitaalbelangen kwalificeren als joint ventures.

In 2013 heeft Gasunie LNG Holding B.V. haar 45% belang in Gate terminal C.V. uitgebreid met 2,5% naar 47,5%. In 2012 heeft Gasunie LNG Holding B.V. haar 42,5% belang in Gate terminal C.V. uitgebreid met 2,5% naar 45%. Hierdoor is het bijbehorende belang in Gate terminal B.V. ook verhoogd van 42,5% naar 47,5%.

LBBR Management B.V., LNG Break Bulk Rotterdam C.V. en de Arbeitsgemeinschaft GOAL/Fluxys NEL-Projektphase zijn opgericht in 2013. In het samenwerkingsverband Arbeitsgemeinschaft GOAL/Fluxys NEL-Projektphase heeft de vennootschap geen beslissende zeggenschap. Dit samenwerkingsverband kwalificeert als joint venture.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De algemene grondslag voor de waardering en de resultaatbepaling wordt gevormd door de historische kosten. Voor zover onderstaand niet anders vermeld, wordt deze algemene grondslag toegepast.

Vreemde valuta

De functionele en rapporteringvaluta van de vennootschap is de euro. De geconsolideerde jaarrekening is opgemaakt in euro's.

Transacties in vreemde valuta worden verantwoord tegen de koers van de functionele valuta per de datum van de transactie.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Eventuele verschillen worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Bedrijfscombinaties (acquisities)

Bedrijfscombinaties worden verantwoord in overeenstemming met de in IFRS 3 'Business Combinations (Revised)' beschreven methodiek: de 'acquisition method'. De verkrijgingprijs van een acquisitie wordt bepaald op het totaal van afgestane activa, aangegane of overgenomen verplichtingen en door de overnemende partij uitgegeven eigen vermogen instrumenten. Kosten verband houdend met de overname worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De bij de bedrijfscombinaties verkregen identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen worden door de overnemende partij verantwoord tegen de reële waarde op de overnamedatum.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde en bijzondere waardeveranderingen. De reële waarde voor activa aanwezig op het moment van overgang naar IFRS (1 januari 2004) is gehanteerd als veronderstelde kostprijs. De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de waarderingsmethodes worden beoordeeld en indien noodzakelijk aangepast per het einde van het boekjaar.

De bijdrage van derden in de kosten van aanleg van het gastransportnetwerk worden op de investeringen in mindering gebracht.

Materiële vaste activa die op balansdatum nog niet zijn opgeleverd worden verantwoord onder de 'vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering'. Na de ingebruikname worden de betreffende activa naar hun aard gerubriceerd onder één van de hoofdcategorieën. De hoeveelheden gas permanent aanwezig in de pijpleidingen benodigd voor het gastransport worden opgenomen onder de 'andere vaste bedrijfsmiddelen'.

De materiële vaste activa worden onderverdeeld in de volgende componenten:

- ▶ Bedrijfsgebouwen en -terreinen
- ▶ Compressorstations
- ▶ Installaties
- ▶ Hoofdtransportleidingen c.a.
- ▶ Regionale transportleidingen c.a.
- ▶ LNG gasopslag
- ▶ Ondergrondse gasopslag
- ▶ Andere vaste bedrijfsmiddelen

Bijzondere waardeveranderingen van materiële vaste activa

De vennootschap onderzoekt periodiek en indien daartoe een aanleiding bestaat of er sprake is van een bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa. Zij bepaalt daartoe de realiseerbare waarde van de activa. De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de directe en de indirecte opbrengstwaarde. Indien deze waarde lager is dan de huidige boekwaarde, dan wordt het verschil ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De aard van de activa leidt ertoe dat de realiseerbare waarde veelal niet per actief kan worden bepaald. In deze gevallen wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

De vennootschap onderzoekt indien daartoe een aanleiding bestaat of het bijzondere waardeverminderingverlies dat in voorgaande perioden is verantwoord voor een materieel vast actief niet meer bestaat of is afgenomen.

Immateriële vaste activa

Exploitatierchten

Exploitatierchten zijn gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde en bijzondere waardeveranderingen. De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de afschrijvingsmethode en -termijnen worden minimaal aan het einde van het boekjaar beoordeeld en indien noodzakelijk aangepast.

Bijzondere waardeveranderingen van exploitatierchten

De vennootschap onderzoekt indien daartoe een aanleiding bestaat of er sprake is van een bijzondere waardevermindering van de exploitatierchten. Zij bepaalt daartoe de realiseerbare waarde van de activa. De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de directe en de indirecte opbrengstwaarde. Indien deze waarde lager is dan de huidige boekwaarde, dan wordt het verschil ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Goodwill

Goodwill is het meerdere van de verkrijgingprijs van een acquisitie boven het Gasunie aandeel in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen. Het wordt opgenomen onder de immateriële vaste activa. Na de eerste opname wordt de goodwill gewaardeerd tegen kostprijs minus eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen.

Ten behoeve van het bepalen van eventuele bijzondere waardeverminderingen wordt de goodwill uiterlijk in het boekjaar volgend op de acquisitiedatum toegerekend aan één of

meerdere kasstroomgenererende eenheden, die naar verwachting voordeel hebben bij de bedrijfscombinatie.

Bijzondere waardevermindering van goodwill

De vennootschap onderzoekt jaarlijks en indien daartoe een aanleiding bestaat of er sprake is van een bijzondere waardevermindering van goodwill die is verkregen uit een bedrijfscombinatie en die is toegerekend aan één of meerdere kasstroomgenererende eenheden.

Zij bepaalt daartoe de realiseerbare waarde van iedere kasstroomgenererende eenheid (of een groep van kasstroomgenererende eenheden) waaraan goodwill is toegerekend. De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de directe en de indirecte opbrengstwaarde. Indien deze waarde lager is dan de huidige boekwaarde, dan wordt het verschil ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Bijzondere waardeverminderingen van goodwill worden in toekomstige perioden niet teruggenomen.

Investeringen in geassocieerde deelnemingen

Deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden volgens de vermogensmutatiemethode (equity-methode) gewaardeerd.

In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de geassocieerde deelnemingen opgenomen.

Overige kapitaalbelangen

Een overig kapitaalbelang wordt na de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij niet-gerealiseerde winsten of verliezen worden verwerkt in het eigen vermogen totdat het overig kapitaalbelang niet meer wordt opgenomen of onderhevig is aan een bijzondere waardevermindering. Op dat moment wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien de reële waarde niet betrouwbaar kan worden vastgesteld wordt een overig kapitaalbelang gewaardeerd tegen kostprijs.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden van onderhoudsmaterialen en onderdelen worden tegen de gemiddelde inkooprijzen opgenomen onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van de voorziening wegens oninbaarheid. Indien daartoe een objectieve aanleiding is, wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen omvatten de beschikbare geldmiddelen in contanten en uitstaande bedragen bij banken. Kasequivalenten worden aangehouden met als doel kortlopende verplichtingen contant te voldoen, en worden niet zozeer aangewend voor investeringen of andere doeleinden. Een belegging komt slechts in aanmerking als kasequivalent indien ze onmiddellijk kan worden omgezet in een gekend bedrag aan geldmiddelen en niet onderhevig is aan een materieel risico van waardeveranderingen.

Langlopende verplichtingen

Dit betreft verplichtingen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De binnen een jaar vervallende aflossingsverplichtingen op langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Rentedragende leningen worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde van de ontvangen prestatie verminderd met de transactiekosten. Na deze eerste opname worden de rentedragende leningen vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Personeelsbeloningen

De langlopende verplichtingen ter zake van personeelsbeloningen hebben betrekking op pensioenverplichtingen, jubileumuitkeringen en de kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor postactieve en gepensioneerde werknemers.

Pensioenverplichtingen

De N.V. Nederlandse Gasunie en de in de consolidatie begrepen groepsmaatschappijen en joint ventures hebben meerdere pensioenregelingen die haar werknemers aanspraak geeft op onder andere ouderdoms- en nabestaandenpensioen.

Per 1 juli 2013 is de pensioenovereenkomst van de medewerkers van de N.V. Nederlandse Gasunie gewijzigd. De nieuwe pensioentoezegging houdt in dat de vennootschap zich verplicht heeft tot het betalen van een vaste, vooraf vastgestelde premie. Deze premie is gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem, met als ambitie een opbouw van 2% per jaar van de pensioengrondslag. Ook het Pensioenspaarreglement Raad van Bestuur (gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem) is vervangen door de nieuwe pensioenovereenkomst.

De nieuwe pensioenovereenkomst kwalificeert in IFRS termen als een zogenaamde toegezegde bijdrageregeling. De pensioenovereenkomst tot en met 30 juni 2013 kwalificeerde als een toegezegd-pensioenregeling. Dit heeft onder andere tot gevolg dat het in de balans opgenomen saldo van de pensioenverplichtingen en fondsbeleggingen per 1 juli 2013 is komen te vervallen.

De verschuldigde premie uit hoofde van de pensioentoezeggingen aan de werknemers van de N.V. Nederlandse Gasunie wordt betaald aan de Stichting Pensioenfonds Gasunie. De stichting voert de pensioenregeling uit. Voor alle pensioenverplichtingen, welke zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds Gasunie, houdt het fonds beleggingen aan.

De pensioenregeling die van toepassing is op de werknemers van Gate terminal B.V. betreft ook een toegezegde bijdrageregeling.

Voor de werknemers van Gasunie Deutschland die vanaf 2012 in dienst zijn getreden is in 2013 een pensioenregeling geïmplementeerd en per 1 januari 2013 van kracht geworden. Deze pensioenregeling welke één op één is verzekerd bij een pensioenfonds is een toegezegde bijdrageregeling. De werkgeversbijdrage wordt per jaar bepaald door het bruto pensioeninkomen en kan oplopen tot 4% van de bijdragegrondslag.

De pensioenregeling van de werknemers van Gasunie Deutschland, die vóór 2012 in dienst zijn getreden, is niet gewijzigd. Dit betreft een toegezegd-pensioenregeling welke is gebaseerd op een eindloonsysteem. De aanspraken van deze werknemers zijn niet afgefinancierd.

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt berekend in overeenstemming met de 'projected unit credit method of actuarial cost allocation'. Volgens deze methode wordt de contante waarde van de pensioenaanspraken bepaald op basis van het aantal actieve dienstjaren tot aan de balansdatum, het geraamde salarisniveau per de verwachte pensioneringsdatum en de disconteringsvoet. Voor de bepaling van de pensioenlasten wordt tevens het verwachte rendement op de fondsbeleggingen in de berekening betrokken, welke vanaf 2013 gelijk gesteld wordt aan de disconteringsvoet.

Actuariële winsten en verliezen worden volledig en rechtstreeks verantwoord in het eigen vermogen in de periode waarin zij zich voordoen onder aftrek van uitgestelde belastingen.

De netto verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling bestaat uit de contante waarde van de bruto verplichting verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen. Indien deze berekening leidt tot een actiefpost, dan wordt dat pensioenactief alleen in de balans opgenomen voor zover realisatie in de toekomst mogelijk is door betalingen van lagere premies of restituties.

Jaarlijks worden actuariële berekeningen opgesteld door externe actuarissen.

Voorziening voor jubileumuitkeringen

De voorziening heeft betrekking op de jubileumuitkeringen die de N.V. Nederlandse Gasunie uitkeert aan haar werknemers bij dienstjubilea. Er is rekening gehouden met de kans dat de uitkering zal plaatsvinden en met een disconteringsvoet vóór belastingen welke rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Voorziening voor kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor postactieve en gepensioneerde werknemers

De voorziening heeft betrekking op de vergoeding die de N.V. Nederlandse Gasunie verstrekt aan haar werknemers na hun pensionering. De voorziening vertegenwoordigt de contante waarde van de al ingegane verplichtingen ter zake van postactieve en gepensioneerde werknemers. Er is rekening gehouden met sterftetekansen en een disconteringsvoet vóór belastingen welke rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Periodiek worden de veronderstellingen van deze voorziening getoetst aan de hand van sterfte-, rente- en kostenontwikkelingen en zo nodig bijgesteld.

Voorzieningen

Het bedrag opgenomen als voorziening is de best mogelijke schatting op de balansdatum van de uitgaven die vereist zijn om aan de bestaande verplichting te voldoen, rekening houdend met de waarschijnlijkheid van het mogelijke resultaat van de gebeurtenis.

Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt een voorziening bepaald op de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zullen zijn om de verplichting af te wikkelen.

De disconteringsvoet wordt bepaald vóór belastingen en houdt rekening met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Voorziening reorganisatiekosten

De voorziening dient ter dekking van de verplichtingen (aan postactieve werknemers) die voortkomen uit reeds eerder gestarte reorganisaties.

Voorziening voor opruimingskosten en saneringen

Deze voorziening wordt gevormd naar aanleiding van besluiten van het management om binnen afzienbare tijd specifieke activa buitengebruik te stellen, te verwijderen of te saneren, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuwe wetgeving.

Kortlopende verplichtingen

Dit betreft verplichtingen met een looptijd van maximaal een jaar.

Opbrengsten

Onder 'opbrengsten' wordt verstaan de opbrengsten van aan derden geleverde diensten uit gastransport en gastransport gerelateerde diensten aan derden onder aftrek van kortingen en over deze omzet geheven belastingen zoals omzetbelasting.

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichtte prestaties in het boekjaar.

Diensten die betrekking hebben op het beschikbaar stellen van transportcapaciteit, staan los van het daadwerkelijk gebruik. Zij worden geacht te zijn geleverd, indien de capaciteit ter beschikking heeft gestaan aan de afnemer gedurende het overeengekomen tijdsvak.

Het verschil tussen de 'bruto-opbrengsten' en 'netto-opbrengsten' is de 'terugbetaling verrekening tarieven'. Op 11 oktober 2011 heeft de Nederlandse toezichthouder (ACM) Methodebesluiten genomen voor de perioden 2006-2009 en 2010-2013. In deze besluiten zijn voor de jaren 2006-2011 lagere tarieven vastgesteld dan de N.V. Nederlandse Gasunie in deze jaren conform eerdere Methodebesluiten in rekening heeft gebracht. De N.V. Nederlandse Gasunie dient het verschil aan haar afnemers terug te betalen door verlaging van de transporttarieven in 2012 en 2013. Het effect van de verlaging van de tarieven op de opbrengsten is separaat in de winst-en-verlies rekening getoond.

Aan investeringen toegerekende kosten

Onder de 'aan investeringen toegerekende kosten' worden de eigen bedrijfskosten opgenomen ten dienste van de vervaardiging van materiële vaste activa. Het betreft voornamelijk de kosten van eigen en inleenpersoneel en een deel van de organisatiekosten van de ondersteunende afdelingen.

Overige bedrijfslasten

De kosten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de hiervoor al vermelde grondslagen voor de waardering en worden toegerekend aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in de verslagperiode waarin zij voorzienbaar zijn.

Financieringsbaten en -lasten

Hieronder worden baten en lasten verband houdende met de financiering verantwoord.

Rentebaten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Rentelasten worden geactiveerd indien deze betrekking hebben op de aankoop, constructie of productie van kwalificerende activa, waarvoor geldt dat het actief noodzakelijkerwijze pas na een aanzienlijke tijdsperiode klaar is voor het beoogde gebruik.

De overige rentelasten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende passiefpost.

Vennootschapsbelasting

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een uitgestelde belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een uitgestelde belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

De uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de verwachte kasstromen. Bij de waardering worden die belastingtarieven gehanteerd die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin realisatie zal plaatsvinden op basis van de belastingtarieven en de belastingwetgeving waarvan het wetgevingsproces (materieel) is afgesloten op balansdatum. De hieruit voortvloeiende mutaties worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening met uitzondering van de mutaties die betrekking hebben op de herwaardering van de materiële vaste activa per 1 januari 2004, de fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom, de actuariële winsten en verliezen en de cash flow hedge reserve. Deze mutaties worden rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

De (niet) uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Tussen de N.V. Nederlandse Gasunie en haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid. Aan deze groepsmaatschappijen wordt geen vennootschaps- belasting toegerekend. De in de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening opgenomen belastinglast heeft betrekking op alle tot de fiscale eenheid behorende vennootschappen.

Tussen Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG en haar Duitse 100%-groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid in Duitsland voor Gewerbesteuer en Körperschaftsteuer/Solidaritätszuschlag.

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Kasstroomoverzicht

In dit overzicht komen de gegenereerde kasstromen tot uitdrukking. De kasstroom uit operationele activiteiten wordt op basis van de indirecte methode bepaald uitgaande van de opbrengsten in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.

Financiële informatie per segment

De informatie over de bedrijfsactiviteiten waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is en waarvan de bedrijfsresultaten regelmatig worden beoordeeld door de hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt is gericht op enerzijds de 'gastransport'-activiteiten in Nederland en Duitsland en anderzijds de 'new business'-activiteiten.

De binnen Gasunie te definiëren operationele segmenten op basis van IFRS 8 zijn:

- ▶ Gasunie Transport Services
- ▶ Gasunie Deutschland
- ▶ Participations & Business Development

Voor nadere financiële informatie per segment verwijzen naar punt 30 tot en met 33 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Afgeleide financiële instrumenten

Cash flow hedge accounting

Op de afgeleide financiële instrumenten die daartoe specifiek zijn aangewezen door het management, die zijn gericht op het afdekken van een zeer waarschijnlijke kasstroom en voldoen aan de overige voorwaarden wordt cash flow hedge accounting toegepast.

Zij worden bij de eerste opname verantwoord tegen de reële waarde per de datum waarop het contract is aangegaan en vervolgens wordt hun reële waarde periodiek opnieuw bepaald. De reële waarde wordt berekend door middel van het disconteren van de toekomstige kasstromen tegen de actuele rentecurve.

De winst of het verlies op het effectieve deel van het afdekkinginstrument wordt verwerkt in de cash flow hedge reserve in het eigen vermogen onder aftrek van uitgestelde belastingen. Een eventueel ineffectief gedeelte van de afdekking wordt onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Wanneer een afdekkinginstrument wordt afgewikkeld, blijft de winst of het verlies op het effectieve deel in het eigen vermogen opgenomen voor zover naar verwachting de onderliggende kasstroom nog zal plaatsvinden. Indien de onderliggende kasstroom niet langer verwacht wordt, wordt de winst of het verlies op het effectieve deel, dat is uitgesteld in het eigen vermogen, onmiddellijk ten gunste of ten laste gebracht van de winst-en-verliesrekening.

De afgeleide financiële instrumenten die aangewezen en effectief zijn in het kader van hedge accounting, worden verantwoord in lijn met het onderliggende contract. Afhankelijk van de aard en looptijd van het onderliggend contract vindt rubricering als langlopend of kortlopend plaats.

Overige afgeleide financiële instrumenten

De overige afgeleide financiële instrumenten die ter dekking van bestaande risico's worden gebruikt zoals renteswaps en valutatermijntransacties worden vanaf eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Indien de reële waarde positief is, wordt het instrument opgenomen onder 'overige vorderingen' en onder 'overige schulden' indien deze waarde negatief is. Afhankelijk van de aard en looptijd van het onderliggend contract vindt rubricering als langlopend of kortlopend plaats.

Nadere toelichting op de geconsolideerde balans

1. Onderzoek naar bijzondere waardeveranderingen

Algemeen

De vennootschap onderzoekt indien daartoe een aanleiding bestaat of er sprake is van een bijzondere waardevermindering van (im)materiële en financiële vaste activa.

Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de realiseerbare waarde van een actief of een groep van activa lager ligt dan de boekwaarde. De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de directe en de indirecte opbrengstwaarde. De indirecte opbrengstwaarde wordt berekend op basis van de door het management verwachte toekomstige kasstromen. Deze kasstromen zijn gebaseerd op het door de Raad van Bestuur goedgekeurde business plan voor de komende drie jaren en op een recente meerjarenprognose. De totale planperiode loopt tot en met 2062. Er zijn geen aanwijzingen dat de directe opbrengstwaarde hoger is dan de indirecte opbrengstwaarde.

Bij het uitvoeren van een onderzoek naar bijzondere waardeveranderingen (impairment test) doet het management aannames, onder andere ten aanzien van ontwikkelingen in het relevante regulingskader op korte en lange termijn, maakt zij schattingen van bijvoorbeeld de toekomstige kasstromen en stelt zij de disconteringsvoet vast. Deze aannames, schattingen en oordelen hebben een significante invloed op de indirecte opbrengstwaarde.

De boekwaarde en de realiseerbare waarde van het gastransportnetwerk zijn vergelijkbaar, zowel in Nederland als in Duitsland. Dit houdt in dat materiële wijzigingen in de realiseerbare waarde naar aanleiding van bijvoorbeeld methodebesluiten voor een volgende regulingsperiode slechts beperkt kunnen worden opgevangen en kunnen leiden tot een bijzondere waardeverandering.

Onderzoek naar bijzondere waardeveranderingen

Gastransportnetwerk in Nederland

De Nederlandse toezichthouder (ACM) heeft in 2011 Methodebesluiten en X-factorbesluiten gepubliceerd voor de periode 2006-2009 en 2010-2013. De daaraan gerelateerde tariefbesluiten zijn in december 2011 vastgesteld. Tegen deze Methodebesluiten was door een aantal belanghebbenden alsmede GTS beroep ingesteld. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) heeft op 8 november 2012 de bezwaren ongegrond verklaard. Dit betekent dat GTS de door de ACM vastgestelde tarieven ongewijzigd kan blijven hanteren.

Het management heeft op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2012 geconcludeerd dat er geen aanleiding was om een cijfermatig onderzoek uit te voeren naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen van het gastransportnetwerk in Nederland.

Op 1 mei 2013 heeft de ACM de ontwerp-Methodebesluiten voor de periode van 2014-2016 gepubliceerd. Op het moment van het opmaken van de halfjaarrekening werd verwacht dat de ACM in september 2013 de definitieve Methodebesluiten zou vaststellen.

Het management heeft op het moment van het opmaken van de halfjaarrekening 2013 geconcludeerd dat er geen aanleiding was om een cijfermatig onderzoek uit te voeren naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen van het gastransportnetwerk in Nederland.

Op 2 oktober 2013 heeft de ACM de definitieve methodebesluiten en de x-factor besluiten gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan heeft de vennootschap een cijfermatig onderzoek uitgevoerd naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen.

Bij dit onderzoek is verondersteld dat het huidige reguleringskader ongewijzigd wordt voortgezet. De door de toezichthouder toegestane omzet voor enig jaar bestaat uit een kapitaalkostenvergoeding voor het geïnvesteerd vermogen, een vergoeding voor de jaarlijkse afschrijvingskosten (berekend op basis van de door de toezichthouder vastgestelde afschrijvingstermijnen) en een vergoeding voor de operationele kosten.

De kapitaalkostenvergoeding is de uitkomst van de gereguleerde activawaarde (GAW) en de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet (WACC). Bij het bepalen van de kapitaalkostenvergoeding voor de derde reguleringsperiode (2014-2016) is uitgegaan van de in het Methodebesluit vastgelegde WACC (3,6% reëel voor belastingen); vergelijkbaar met 4,25% nominaal na belastingen. Voor de reguleringsperiode vanaf 2017 is een WACC verondersteld van 5,5% nominaal na belastingen.

De toezichthouder kan een doelmatigheidskorting opleggen. Voor de reguleringsperiode 2014-2016 is een doelmatigheidskorting van 1,3% per jaar door de toezichthouder vastgesteld.

De verwachte kasstromen zijn contant gemaakt met een disconteringsvoet die gerelateerd is aan de verwachte kapitaalkostenvergoeding voor de betreffende periode. Voor de jaren 2014-2016 bedraagt de disconteringsvoet 4,25% nominaal na belastingen. Voor de jaren vanaf 2017 is een disconteringsvoet toegepast van 5,5% nominaal na belastingen.

Op grond van de beschikbare informatie op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2013 heeft het management geconcludeerd dat ultimo 2013 de realiseerbare waarde van het gastransportnetwerk in Nederland niet lager ligt dan de boekwaarde.

Gastransportnetwerk in Duitsland

De Duitse toezichthouder (BNetzA) werkt er aan om een besluit te nemen over de toegestane omzet voor de reguleringsperiode 2013-2017 op basis van de verwachte toegestane kosten voor de periode, eventueel verminderd met een individuele doelmatigheidsfactor. In het tweede halfjaar 2012 heeft de BNetzA een besluit genomen over de toegestane kosten. Bij het opmaken van de jaarrekening 2012 werd het besluit inzake de individuele doelmatigheidsfactor in het eerste kwartaal 2013 verwacht.

Het management heeft geconcludeerd dat er op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2012 geen aanleiding was om een cijfermatig onderzoek uit te voeren naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen van het gastransportnetwerk in Duitsland.

Op het moment van het opmaken van de halfjaarrekening 2013 was de besluitvorming door de BNetzA inzake de individuele doelmatigheidsfactor vertraagd en werd verwacht in het derde kwartaal 2013.

Het management heeft geconcludeerd dat er op het moment van het opmaken van de halfjaarrekening 2013 geen aanleiding was om een cijfermatig onderzoek uit te voeren naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen van het gastransportnetwerk in Duitsland.

In januari 2014 heeft de BNetzA de individuele doelmatigheidsfactor bekend gemaakt. Naar aanleiding hiervan heeft de vennootschap een cijfermatig onderzoek uitgevoerd naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen.

Bij dit onderzoek is verondersteld dat het huidige regulingskader ongewijzigd wordt voortgezet.

De verwachte kasstromen zijn contant gemaakt met een disconteringsvoet die gerelateerd is aan de verwachte kapitaalkostenvergoeding voor de betreffende periode. Voor de jaren 2014-2017 bedraagt de disconteringsvoet 5,5% nominaal na belastingen. Voor de jaren vanaf 2018 is een disconteringsvoet toegepast van 5,5% nominaal na belastingen.

Op grond van de beschikbare informatie op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2013 heeft het management geconcludeerd dat ultimo 2013 de realiseerbare waarde van het gastransportnetwerk in Duitsland niet lager ligt dan de boekwaarde.

2. Acquisities

Acquisities in 2013

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft in het begin van 2013 haar belang van 8,3% in PRISMA European Capacity Platform GmbH, voorheen TRAC-X Transport Capacity Exchange GmbH, uitgebreid naar 16,1%.

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft in 2013, via Gasunie LNG Holding B.V., haar 45% belang in Gate terminal C.V. en Gate terminal B.V. uitgebreid met 2,5% naar 47,5%.

Voor aanvullende informatie verwijzen wij naar punt 6 en 7 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans.

Acquisities in 2012

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft in 2012, via Gasunie LNG Holding B.V., haar 42,5% belang in Gate terminal C.V. en Gate terminal B.V. uitgebreid met 2,5% naar 45%. Voor aanvullende informatie verwijzen wij naar punt 7 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans.

3. Materiële vaste activa

<i>In € miljoenen</i>	Boekwaarde per 1 jan. 2013	Acquisities *)	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde per 31 dec. 2013
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	102,0	-	2,5	0,6	3,7	100,2
Compressorstations	814,1	-	62,8	1,2	40,9	834,8
Installaties	986,4	-	92,7	4,7	62,7	1.011,7
Hoofdtransportleidingen c.a.	4.806,2	-	286,5	0,9	106,5	4.985,3
Regionale transportleidingen c.a.	734,3	-	8,5	3,4	15,5	723,9
LNG gasopslag	385,8	26,5	1,3	-	13,8	399,8
Ondergrondse gasopslag	472,3	-	102,0	2,5	14,0	557,8
Andere vaste bedrijfsmiddelen	177,4	-	35,3	0,1	31,5	181,1
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	447,4	0,1	86,1	-	-	533,6
Totaal voor boekjaar 2013	8.925,9	26,6	677,7	13,4	288,6	9.328,2

<i>In € miljoenen</i>	Boekwaarde per 1 jan. 2012	Acquisities *)	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde per 31 dec. 2012
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	103,9	-	2,4	0,4	3,9	102,0
Compressorstations	776,4	-	77,2	0,4	39,1	814,1
Installaties	835,4	-	214,0	7,4	55,6	986,4
Hoofdtransportleidingen c.a.	4.694,5	-	219,6	10,3	97,6	4.806,2
Regionale transportleidingen c.a.	694,5	-	53,7	1,9	12,0	734,3
LNG gasopslag	367,4	30,1	1,1	-	12,8	385,8
Ondergrondse gasopslag	489,4	-	-/- 0,3	3,5	13,3	472,3
Andere vaste bedrijfsmiddelen	170,7	-	41,9	2,1	33,1	177,4
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	561,9	-	-/- 108,3	6,2	-	447,4
Totaal voor boekjaar 2012	8.694,1	30,1	501,3	32,2	267,4	8.925,9

*) Toename door acquisitie van aandeel joint venture.

In € miljoenen	Aanschaf- waarde per 31 dec. 2013	Cumulatieve afschrijvingen *) per 31 dec. 2013	Aanschaf- waarde per 31 dec. 2012	Cumulatieve afschrijvingen *) per 31 dec. 2012
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	170,8	70,6	169,3	67,3
Compressorstations	1.157,7	322,9	1.102,1	288,0
Installaties	1.545,8	534,1	1.470,9	484,5
Hoofdtransportleidingen c.a.	6.728,6	1.743,3	6.420,7	1.614,5
Regionale transportleidingen c.a.	920,1	196,2	944,3	210,0
LNG gasopslag	432,4	32,6	403,3	17,5
Ondergrondse gasopslag	598,7	40,9	499,1	26,8
Andere vaste bedrijfsmiddelen	553,2	372,1	520,5	343,1
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	533,6	-	447,4	-
Totaal	12.640,9	3.312,7	11.977,6	3.051,7

*) Inclusief eventuele bijzondere waardeveranderingen.

Afschrijvingstermijnen

Met ingang van 1 januari 2008 is de resterende afschrijvingstermijn voor investeringen in transportleidingen verlengd tot 55 jaar. De boekwaarde per deze datum en de investeringen vanaf deze datum in transportleidingen worden afgeschreven tot aan 2063.

Voor compressorstations en installaties geldt vanaf 1 januari 2004 een afschrijvingstermijn van (gemiddeld) 30 jaar.

De afschrijvingstermijnen van de andere componenten zijn als volgt:

- ▶ Bedrijfsgebouwen: 50 jaar
- ▶ LNG gasopslag: 15 tot 40 jaar, gemiddeld circa 30 jaar
- ▶ Ondergrondse gasopslag: 0 tot 40 jaar, gemiddeld circa 35 jaar
- ▶ Andere vaste bedrijfsmiddelen: 3 tot 20 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Bijzondere waardeveranderingen gastransportnetwerk

Voor dit onderwerp verwijzen wij naar punt 1 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans.

4. Immateriële vaste activa

Exploitatierchten

Gasunie Zuidwending B.V. heeft van derden de exploitatierechten verkregen van een deel van de uitzendcapaciteit van de aardgasbuffer in Zuidwending. De exploitatierechten hebben betrekking op de periode 2011 tot 2015. Het immaterieel vast actief wordt met ingang van 2011 lineair afgeschreven in overeenstemming met de gebruiksduur van de rechten.

De mutaties in de exploitatierechten zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari		
- kostprijs	9,7	9,7
- cumulatieve afschrijvingen *)	-/- 3,9	-/- 2,0
Boekwaarde	5,8	7,7
Mutaties boekjaar		
- afschrijvingen	-/- 1,9	-/- 1,9
Totaal mutaties	-/- 1,9	-/- 1,9
Stand per 31 december		
- kostprijs	9,7	9,7
- cumulatieve afschrijvingen *)	-/- 5,8	-/- 3,9
Boekwaarde	3,9	5,8

*) Inclusief eventuele bijzondere waardeveranderingen.

5. Investerings in geassocieerde deelnemingen

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft rechtstreeks of via haar groepsmaatschappijen belangen in de volgende vennootschappen:

Naam van de vennootschap	Zetel	Aandeel in kapitaal op 31 december	
		2013	2012
APX B.V.	Amsterdam	-	20,9%
C.V. Gasexpansie IJmond	Groningen	-	50%
Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V.	Arnhem	25%	25%
Global Gas Networks Initiative (GGNI) B.V.	Groningen	-	25%
ICE Endex Holding B.V.	Amsterdam	20,9%	-
Rotterdamse Cintra Maatschappij B.V.	Rotterdam	25%	25%
DEUDAN - Deutsch/Dänische	Handewitt, Duitsland	33,3%	33,3%
Erdgastransport-GmbH & Co. KG			
GASPOOL Balancing Services GmbH	Berlin, Duitsland	16,7%	16,7%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	33,3%	33,3%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale & Co. KG	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	28,7%	28,7%

In het eerste kwartaal 2013 is APX B.V. gesplitst in een Power deel en een Gas deel.

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft na deze splitsing een aandeel van 20,9% in het Gas deel, welke is ondergebracht in ICE Endex Holding B.V. De transactie heeft in 2013 een additioneel nadelig resultaat van € 0,3 miljoen en is in mindering gebracht op het resultaat in geassocieerde deelnemingen.

Een 'earn-out regeling' met een looptijd tot 22 mei 2014 betreffende het Power deel is onderdeel van bovenstaande transactie. De vennootschap acht het niet waarschijnlijk dat aan de voorwaarden van deze 'earn-out regeling' zal worden voldaan en daarom is opname van deze vordering en een nadere toelichting achterwege gelaten.

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft met de andere aandeelhouder van ICE Endex Holding B.V. een option agreement afgesloten met een looptijd van 5 jaar, welke van kracht wordt per 26 maart 2015. Op grond van deze overeenkomst heeft de vennootschap het recht om haar 20,9% belang te verkopen op basis van de dan geldende waardering van de aandelen aan de andere aandeelhouder. Tevens is overeengekomen dat de andere aandeelhouder het recht heeft het 20,9% belang te kopen van de N.V. Nederlandse Gasunie tegen de dan geldende waardering van de aandelen. Gelet op de recente verwerving van het 20,9% belang tegen reële waarde is verondersteld dat deze opties geringe waarde hebben en daarom is verwerking in de balans achterwege gelaten.

In 2013 is C.V. Gasexpansie IJmond opgeheven met een nadelig resultaat van € 0,2 miljoen. Dit resultaat is in mindering gebracht op het resultaat in geassocieerde deelnemingen. In 2012 is op dit resultaat de afwaardering van C.V. Gasexpansie IJmond van € 1,1 miljoen in mindering gebracht.

Global Gas Networks Initiative (GGNI) B.V. is in 2013 geliquideerd. De liquidatie is resultaat neutraal verlopen.

Mutatieoverzicht van de investeringen in geassocieerde deelnemingen:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	128,6	129,2
Investeringen	0,4	0,1
Acquisities	39,6	-
Rechtstreekse eigen vermogen mutaties	0,7	-
Resultaat in geassocieerde deelnemingen	19,5	23,8
Ontvangen dividend	-/- 22,7	-/- 24,5
Desinvesteringen	-/- 39,6	-
Stand per 31 december	126,5	128,6

Het aandeel in de activa en verplichtingen op balansdatum en de opbrengsten en het resultaat over het boekjaar van de geassocieerde deelnemingen is als volgt:

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Activa	242,3	344,0
Verplichtingen	123,1	217,6
Opbrengsten	42,4	44,6
Resultaat na belastingen	19,5	23,8

6. Overige kapitaalbelangen

Met ingang van 10 juni 2008 heeft de N.V. Nederlandse Gasunie een belang van 9% verkregen in Nord Stream AG, welke twee gaspijpleidingen door de Baltische Zee van Rusland naar Duitsland opereert. Het kapitaalbelang in Nord Stream AG wordt gehouden door Gasunie Infrastructuur AG en is bedoeld als een investering met een duurzaam karakter die dienstbaar is aan de doelstellingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Per 1 oktober 2011 is de eerste en per 8 oktober 2012 is de tweede gaspijpleiding in gebruik genomen.

Het belang in Nord Stream AG wordt gewaardeerd tegen reële waarde rekening houdend met een disconteringsvoet van 7,5% na belastingen (2012: 7,5% na belastingen) op de verwachte kasstromen. De verwachte kasstromen zijn gebaseerd op contractueel gemaakte afspraken. Indien de disconteringsvoet wijzigt met 0,5%-punt, dan leidt dit indicatief (onder overige gelijkblijvende omstandigheden) tot een wijziging in de reële waarde van € 31 miljoen ultimo 2013 (ultimo 2012: € 33 miljoen).

De waardering wordt gebaseerd op de contante waarde van de kasstromen gebruik makend

van een calculatiemodel welke jaarlijks door Nord Stream AG wordt geactualiseerd in het kader van het business plan. Dit model wordt ter beoordeling en goedkeuring voorgelegd aan de aandeelhouders van Nord Stream AG. Het model wordt voorts door het management van de N.V. Nederlandse Gasunie getoetst aan de hand van de periodieke rapportages van Nord Stream AG.

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft in het begin van 2013 haar belang van 8,3% in PRISMA European Capacity Platform GmbH, voorheen TRAC-X Transport Capacity Exchange GmbH, uitgebreid naar 16,1%. De verkrijgingprijs bedraagt € 0,0 miljoen. Het belang in PRISMA European Capacity Platform GmbH wordt gewaardeerd tegen reële waarde. Vanwege de relatief beperkte materialiteit van dit kapitaalbelang is een gevoeligheidsanalyse van de reële waarde berekening niet vermeld.

In 2012 is van het belang in TRAC-X Transport Capacity Exchange GmbH 0,8% verkocht, waardoor het aandeel ultimo 2012 8,3% is. Deze transactie is resultaat neutraal verlopen.

De mutaties in de overige kapitaalbelangen zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	403,9	252,6
Investerings	-	13,7
Acquisities	0,0	-
Mutatie reële waarde rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	31,2	137,6
Desinvesteringen	-/- 17,0	0,0
Stand per 31 december	418,1	403,9

7. Belangen in joint ventures

De vennootschap heeft (indirect) een 60% belang in BBL Company V.O.F. In deze vennootschap onder firma hebben Gasunie BBL B.V. en twee andere partijen de gezamenlijke zeggenschap. BBL Company V.O.F. exploiteert een gaspijpleiding tussen Balgzand in Nederland en Bacton in het Verenigd Koninkrijk, die in december 2006 in bedrijf is genomen.

De vennootschap heeft (indirect) een 50% belang in Gate terminal Management B.V., een 47,5% belang in Gate terminal C.V. en een 47,5% belang in Gate terminal B.V. Het betreft een samenwerkingsverband met Koninklijke Vopak N.V. met als doel om een terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) op de Maasvlakte te exploiteren.

In 2013 heeft Gasunie LNG Holding B.V. haar 45% belang in Gate terminal C.V. uitgebreid met 2,5% naar 47,5%. In 2012 heeft Gasunie LNG Holding B.V. haar 42,5% belang in Gate terminal C.V. uitgebreid met 2,5% naar 45%. Hierdoor is het bijbehorende belang in Gate terminal B.V. ook verhoogd van 42,5% naar 47,5%. De verkrijgingprijs bedraagt in 2013 € 7,8 miljoen en in 2012 € 10,2 miljoen. In het geconsolideerd kasstroomoverzicht is de verkrijgingprijs gesaldeerd met de aanwezige geldmiddelen (2013: € 2,0 miljoen en 2012: € 1,7 miljoen). In de toelichting van de geconsolideerde jaarrekening zijn de mutaties toegelicht onder 'toename door acquisitie van aandeel joint venture'.

In 2013 zijn LBBR Management B.V. en LNG Break Bulk Rotterdam C.V. opgericht. In beiden heeft de vennootschap een 50% (indirect) belang. Het betreft een samenwerkingsverband met Koninklijke Vopak N.V. met als doel om een small-scale (breaking bulk) LNG terminal met een jetty voor kleinere schepen en truck loading facilities te ontwikkelen, implementeren en opereren.

In 2013 hebben Gasunie Ostseebindingungsleitung (GOAL) GmbH en Fluxys Deutschland GmbH een samenwerkingsverband opgericht, in de vorm van een 'arbeitsgemeinschaft', welke verantwoordelijk is voor de afronding van de Nordeuropäische Erdgasleitung.

Het aandeel in de activa en verplichtingen op balansdatum en de baten en lasten over het boekjaar van de joint ventures, die zijn opgenomen in de consolidatie zijn als volgt:

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Vaste activa	685,9	687,2
Vlottende activa	64,7	56,2
Totaal activa	750,6	743,4
Langlopende verplichtingen	378,8	398,7
Kortlopende verplichtingen	55,0	22,7
Totaal verplichtingen	433,8	421,4
Netto investering	316,8	322,0
Opbrengsten	141,8	132,9
Resultaat na belastingen	73,1	70,2

8. Uitgestelde belastingvorderingen

De tijdelijke verschillen tussen de waardering in de jaarrekening en de fiscale jaarcijfers van Gasunie Nederland geven aanleiding tot het opnemen van de uitgestelde belastingvorderingen. Zij kunnen als volgt worden gespecificeerd:

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom	1.639,1	1.692,0
Fiscale verwerking van de voorziening inzake personeelsbeloningen	0,2	45,1
Fiscale verwerking van de voorziening verrekening tarieven	-	-/- 44,9
Fiscale verwerking van de financiële instrumenten	14,3	19,3
Materiële vaste activa	-/- 1.272,8	-/- 1.231,6
Totaal uitgestelde belastingvorderingen	380,8	479,9

Fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom

Bij de herstructurering van de N.V. Nederlandse Gasunie heeft in fiscale zin een informele kapitaalstorting in de vennootschap plaatsgevonden door de Staat der Nederlanden.

Op grond hiervan heeft de N.V. Nederlandse Gasunie met ingang van 2005 een additioneel fiscaal afschrijvingspotentieel ontvangen in de vorm van een fiscale herwaardering van het netwerk. De hieruit voortvloeiende uitgestelde belastingvordering is ten gunste van het eigen vermogen verwerkt. Ook de gevolgen van de tariefswijzigingen zijn en worden in het eigen vermogen verwerkt.

Fiscale verwerking van de voorziening verrekening tarieven

Op 11 oktober 2011 heeft de ACM Methodebesluiten genomen voor de perioden 2006-2009 en 2010-2013. In deze besluiten zijn voor de jaren 2006-2011 lagere tarieven vastgesteld dan de N.V. Nederlandse Gasunie in deze jaren conform eerdere Methodebesluiten in rekening heeft gebracht. De N.V. Nederlandse Gasunie dient het verschil aan haar afnemers terug te betalen door verlaging van de transporttarieven in 2012 en 2013. Hiervoor is fiscaal een voorziening gevormd.

De mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	479,9	546,2
Mutaties verwerkt in de winst-en-verliesrekening	-/- 76,4	-/- 91,4
Mutaties verwerkt in het eigen vermogen	-/- 23,4	23,9
Toename door acquisitie van aandeel joint venture	0,7	1,2
Stand per 31 december	380,8	479,9

De mutaties verwerkt in de winst-en-verliesrekening en het eigen vermogen over 2013 zijn als volgt te specificeren:

In € miljoenen	Winst-en-verliesrekening	Eigen vermogen	Toename door acquisitie van aandeel joint venture
Door de Staat betaalde koopsom	-/- 52,9	-	-
Voorziening inzake personeelsbeloning	-/- 27,5	-/- 17,4	-
Voorziening verrekening tarieven	44,9	-	-
Financiële instrumenten	-	-/- 6,0	1,0
Materiële vaste activa	-/- 40,9	-	-/- 0,3
Totaal	-/- 76,4	-/- 23,4	0,7

De mutaties verwerkt in de winst-en-verliesrekening en het eigen vermogen over 2012 zijn als volgt te specificeren:

In € miljoenen	Winst-en-verliesrekening	Eigen vermogen	Toename door acquisitie van aandeel joint venture
Door de Staat betaalde koopsom	-/- 52,9	-	-
Voorziening inzake personeelsbeloning	-/- 0,5	18,9	-
Voorziening verrekening tarieven	53,7	-	-
Financiële instrumenten	-	5,0	1,1
Materiële vaste activa	-/- 86,8	-	-
Compensabele verliezen	-/- 4,9	-	0,1
Totaal	-/- 91,4	23,9	1,2

9. Voorraden

De voorraden met een waarde per 31 december 2013 van € 33,1 miljoen (2012: € 37,0 miljoen) bestaan nagenoeg volledig uit onderhoudsmaterialen en onderdelen die gewaardeerd zijn op basis van gemiddelde inkooprijzen. In de waardering is rekening gehouden met een voorziening voor incurante voorraden van € 6,7 miljoen (2012: € 6,8 miljoen). De mutatie van de voorziening is ten gunste gebracht van het resultaat.

10. Handels- en overige vorderingen

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Handelsvorderingen	170,1	152,7
Belastingen en sociale premie	6,0	0,4
Overige vorderingen	52,6	29,8
Totaal handels- en overige vorderingen	228,7	182,9

Het totaal van de handelsvorderingen en de overige vorderingen bedraagt € 222,7 miljoen (2012: € 182,5 miljoen). De ouderdomsanalyse van deze vorderingen op balansdatum is als volgt:

In € miljoenen	Totaal	Niet vervallen en niet impaired		Vervallen en niet impaired			
		< 30 dagen	30-60 dagen	60-90 dagen	90-120 dagen	> 120 dagen	
2013	222,7	218,1	2,8	0,6	-	-	1,2
2012	182,5	179,1	1,9	0,4	0,1	-	1,0

De mutaties in de voorziening voor oninbaarheid zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	-	0,2
Toevoegingen	0,4	-
Vrijval ten gunste van het resultaat	-	-/- 0,2
Stand per 31 december	0,4	-

Voor de bepaling van de omvang van de voorziening worden de vorderingen individueel beoordeeld en hierbij wordt voornamelijk de ouderdom van de vordering en de kredietwaardigheid van de debiteur in beschouwing genomen.

11. Geldmiddelen en kasequivalenten

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Banken	85,9	82,0
Callgeld en deposito's u/g	0,8	827,1
Totaal geldmiddelen en kasequivalenten	86,7	909,1

De banksaldi en callgeld kennen een rentevergoeding op basis van dagrente en de deposito's u/g kennen een marktconform rentetarief passend bij de individuele looptijd. Ultimo 2013 zijn geen deposito's uitgezet.

12. Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal op 31 december 2013 bedraagt € 756.000 en is verdeeld in 7.560 aandelen van elk € 100 nominaal. Hiervan zijn 1.512 aandelen geplaatst en volgestort.

Overige reserves

De onder de 'overige reserves' opgenomen posten hebben in IFRS-termen het karakter van ingehouden winsten.

Dividend

De Raad van Bestuur stelt voor om van de winst over 2013 € 139,3 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve en € 325,1 miljoen aan de aandeelhouder uit te keren. Dit dividendvoorstel is niet verwerkt in de balans per 31 december 2013 en de toelichting.

De winst over 2012 bedroeg € 358,7 miljoen en hiervan is € 215,2 miljoen als dividend uitgekeerd in 2013.

	2013	2012
Uit te keren slotdividend (in € miljoenen)	325,1	215,2
Dividend per aandeel (in € duizenden)	215,0	142,3

13. Cash flow hedge reserve

De mutaties in de cash flow hedge reserve zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	-/- 52,7	-/- 37,5
Mutatie van de in de reserve opgenomen waardering van transacties gericht op het afdekken van (rente)kasstromen,	25,6	-/- 18,4
waarvan vennootschapsbelasting	-/- 6,4	4,6
Overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening,	-/- 1,6	-/- 1,8
waarvan vennootschapsbelasting	0,4	0,4
Stand per 31 december	-/- 34,7	-/- 52,7

De cash flow hedge reserve ultimo 2013 heeft evenals in 2012 betrekking op een tweetal cash flow hedges. Dit betreft de cash flow hedge van de N.V. Nederlandse Gasunie gerelateerd aan een tweetal obligatieleningen en de cash flow hedge van Gate terminal B.V.

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Cash flow hedge N.V. Nederlandse Gasunie,	8,8	10,4
waarvan vennootschapsbelasting	-/- 2,2	-/- 2,6
	6,6	7,8
Cash flow hedge Gate terminal B.V.,	-/- 55,1	-/- 80,7
waarvan vennootschapsbelasting	13,8	20,2
	-/- 41,3	-/- 60,5
Totaal	-/- 34,7	-/- 52,7

De cash flow hedge reserve van de N.V. Nederlandse Gasunie gerelateerd aan twee langlopende obligatieleningen betreft in 2006 afgewikkelde swaptie transacties, waarvan de resultaten in de cash flow hedge reserve zijn opgenomen en vervolgens worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening gedurende de resterende looptijd van de onderliggende obligatielening. Het saldo van € 6,6 miljoen (2012: € 7,8 miljoen) valt voor € 1,5 miljoen (2012: € 2,1 miljoen) lineair vrij tot en met 2016 en voor € 5,1 miljoen (2012: € 5,7 miljoen) lineair vrij tot en met 2021.

In juli 2008 is Gate terminal B.V. een onderhandse lening aangegaan met variabele rente. De variabele rente is omgezet naar vaste rente met behulp van een swaptransactie. Deze transactie heeft ten doel om de wijzigingen in de (rente)kasstromen als gevolg van wijzigingen in de markrente grotendeels te compenseren. Deze transactie is daartoe door het management specifiek aangewezen. De waardering van de swaptransactie is opgenomen in de balans onder overige langlopende verplichtingen.

14. Rentedragende leningen

Het totaalbedrag van € 4.188,4 miljoen (2012: € 4.059,1 miljoen) aan langlopende leningen bestaat voor € 3.250,0 miljoen (2012: € 3.250,0 miljoen) uit langlopende obligaties en voor € 938,4 miljoen (2012: € 809,1 miljoen) uit onderhandse leningen. De langlopende obligaties op balansdatum zijn volledig vastrentend. De onderhandse leningen op balansdatum zijn voor € 500,0 miljoen (2012: € 500,0 miljoen) vastrentend en voor € 438,4 miljoen (2012: € 309,1 miljoen) variabel rentend. Eind 2013 was 67% (2012: 95%) van het renterisico over de variabel rentende leningen afgedekt door middel van een swaptransactie.

Er worden geen open valuta posities ingenomen met betrekking tot rentedragende leningen.

Mutatieoverzicht rentedragende leningen:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	4.059,1	4.454,6
Uitgegeven obligatieleningen	-	1.000,0
Getrokken op onderhandse faciliteiten	150,0	-
Toename onderhandse leningen door acquisitie van aandeel joint venture	16,8	17,6
Overige toenames	0,3	1,1
Vervroegde aflossing op obligatieleningen	-	-/- 284,2
Aflossingsverplichtingen in volgend boekjaar	-/- 37,8	-/- 1.130,0
Stand per 31 december	4.188,4	4.059,1

In juli 2012 heeft vervroegde aflossing van € 284,2 miljoen plaatsgevonden op obligatie- leningen met een nominale waarde van in totaal € 1,4 miljard, een effectief rente- percentage van 6,000% en een looptijd tot eind oktober 2013. Tevens zijn er twee nieuwe obligatieleningen uitgegeven met een nominale waarde van elk € 500,0 miljoen, een effectief rentepercentage van 2,625% respectievelijk 0,875% en een looptijd van 10 jaar respectievelijk 3 jaar.

De reden van de vervroegde aflossing en het uitgeven van de nieuwe obligatieleningen is om het herfinancieringsrisico van 2013 te verkleinen. De vervroegde aflossing heeft boven nominale waarde plaatsgevonden. Het verschil tussen de uitoefenprijs en de nominale waarde van € 20,1 miljoen wordt als 'rentelasten' verantwoord.

Overzicht toekomstige aflossingen:

In € miljoenen	2013	2012
Aflossingsverplichting in		
2013	-	1.130,0
2014	37,8	15,5
2015	538,7	516,4
2016	738,7	716,4
2017	789,3	767,0
2018	39,9	17,5
Na 2018	2.086,2	2.030,4
Totaal van de aflossingsverplichtingen	4.230,6	5.193,2

Onderstaand volgt een overzicht van de langlopende leningen inclusief aflossingsverplichtingen.

Stand per 31 december 2013:

Restant hoofdsom oorspronkelijke lening in € miljoenen	Looptijd	Effectieve rente- percentages	Rente herzieningsdatum	Nominaal uitstaand bedrag in € miljoenen
700,0	2006-2016	4,250%	niet van toepassing	700,0
300,0	2006-2021	4,500%	niet van toepassing	300,0
125,0	2008-2022	4,500%	niet van toepassing	125,0
125,0	2008-2023	4,804%	niet van toepassing	125,0
140,3 *)	2008-2029	5,455%	15 juni en 15 december elk jaar	140,3
140,3 *)	2008-2029	5,889%	15 juni en 15 december elk jaar	140,3
750,0	2009-2017	5,125%	niet van toepassing	750,0
125,0	2009-2024	4,266%	niet van toepassing	125,0
20,8 *)	2009-2029	6,255%	15 juni en 15 december elk jaar	20,8
29,2 *)	2009-2029	7,239%	15 juni en 15 december elk jaar	29,2
125,0	2010-2025	3,581%	niet van toepassing	125,0
500,0	2011-2021	3,625%	niet van toepassing	500,0
500,0	2012-2022	2,625%	niet van toepassing	500,0
500,0	2012-2015	0,875%	niet van toepassing	500,0
150,0	2013-2020	0,466%	28 april en 28 oktober elk jaar	150,0
Totaal				4.230,6

*) Deze leningen zijn aangetrokken door Gate terminal B.V. in de vorm van langlopende faciliteiten en worden proportioneel geconsolideerd.

Indien de aandelen van de N.V. Nederlandse Gasunie niet meer voor 100% door de Nederlandse Staat worden gehouden, worden voor vijf leningen, die zijn verstrekt door de Europese Investeringsbank van in totaal € 650 miljoen, de rentepercentages aangepast in overeenstemming met het kredietrisicobeleid van de geldverstrekker.

Stand per 31 december 2012:

Restant hoofdsom oorspronkelijke lening in € miljoenen	Looptijd	Effectieve rente- percentages	Rente herzieningsdatum	Nominaal uitstaand bedrag in € miljoenen
700,0	2006-2016	4,250%	niet van toepassing	700,0
300,0	2006-2021	4,500%	niet van toepassing	300,0
115,8	2008-2013	6,000%	niet van toepassing	115,8
1.000,0	2008-2013	6,000%	niet van toepassing	1.000,0
125,0	2008-2022	4,500%	niet van toepassing	125,0
125,0	2008-2023	4,804%	niet van toepassing	125,0
139,0 *)	2008-2029	5,737%	15e elke maand	139,0
139,0 *)	2008-2029	5,873%	15e elke maand	139,0
750,0	2009-2017	5,125%	niet van toepassing	750,0
125,0	2009-2024	4,266%	niet van toepassing	125,0
20,5 *)	2009-2029	7,694%	15e elke maand	20,5
28,9 *)	2009-2029	7,217%	15e elke maand	28,9
125,0	2010-2025	3,581%	niet van toepassing	125,0
500,0	2011-2021	3,625%	niet van toepassing	500,0
500,0	2012-2022	2,625%	niet van toepassing	500,0
500,0	2012-2015	0,875%	niet van toepassing	500,0
Totaal				5.193,2

*) Deze leningen zijn aangetrokken door Gate terminal B.V. in de vorm van langlopende faciliteiten en worden proportioneel geconsolideerd.

Het gewogen gemiddelde effectieve rentepercentage van de langlopende leningen bedroeg per balansdatum 3,8% (ultimo 2012: 4,3%).

Het renterisico wordt beheerst met behulp van financiële derivaten (zie ook punt 21 van de toelichting).

Inzake de leningen welke zijn aangetrokken door Gate terminal B.V. zijn zekerheden gesteld door Gate terminal B.V. De zekerheden betreffen verpanding van alle activa en toekomstige kasstromen van Gate terminal B.V. Inzake de overige rentedragende leningen, welke zijn aangetrokken door de N.V. Nederlandse Gasunie, zijn geen zekerheden gesteld.

15. Uitgestelde belastingverplichtingen

De tijdelijke verschillen tussen de waardering in de jaarrekening en de fiscale jaarcijfers van Gasunie Deutschland geven aanleiding tot het opnemen van de uitgestelde belastingverplichtingen. Zij kunnen als volgt worden gespecificeerd:

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Materiële vaste activa	178,8	177,4
Voorziening inzake personeelsbeloningen	-/- 8,3	-/- 9,8
Overige uitgestelde belastingverplichtingen	32,3	24,9
Totaal uitgestelde belastingverplichtingen	202,8	192,5

De mutaties in de uitgestelde belastingverplichtingen zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	192,5	200,3
Mutaties verwerkt in de winst-en-verliesrekening	7,9	-/- 5,7
Mutaties verwerkt in het eigen vermogen	2,4	-/- 2,1
Stand per 31 december	202,8	192,5

De mutaties verwerkt in de winst-en-verliesrekening en het eigen vermogen in 2013 zijn als volgt te specificeren:

In € miljoenen	Winst-en-verliesrekening	Eigen vermogen
Materiële vaste activa	1,4	-
Voorziening personeelsbeloningen	-/- 0,9	2,4
Overige mutaties	7,4	-
Totaal	7,9	2,4

De mutaties verwerkt in de winst-en-verliesrekening en het eigen vermogen in 2012 zijn als volgt te specificeren:

In € miljoenen	Winst-en-verliesrekening	Eigen vermogen
Materiële vaste activa	-/- 6,7	-
Voorziening personeelsbeloningen	-/- 0,4	-/- 2,1
Overige mutaties	1,4	-
Totaal	-/- 5,7	-/- 2,1

16. Personeelsbeloningen

Per 1 juli 2013 is een nieuwe pensioenovereenkomst van kracht voor de werknemers in Nederland. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar punt A. 'Voorziening voor pensioenverplichtingen Nederland'.

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
A. pensioenverplichtingen Nederland	-	179,5
B. pensioenverplichtingen Gasunie Deutschland	56,3	60,2
	56,3	239,7
C. jubileumuitkeringen	5,4	5,5
D. secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering	4,9	5,5
Totaal	66,6	250,7

Voorzieningen voor pensioenverplichtingen

De aannames die ten grondslag liggen aan de berekening van de pensioenverplichtingen zijn als volgt:

		Nederland		Duitsland
	2013 *)	2012	2013	2012
Disconteringsvoet	-	3,3%	3,7%	3,3%
Verwachte toekomstige salarisverhogingen	-	3,7%	2,8%	2,8%
Verwachte toekomstige pensioenverhogingen	-	1,8%	1,8%	1,8%
Verwachte rendement op fondsbeleggingen	-	4,0%	-	-

*) Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar punt A. 'Voorziening voor pensioenverplichtingen Nederland'.

Het (verwachte) rendement op fondsbeleggingen wordt onder IAS 19 Employee Benefits (Revised) bepaald op basis van de disconteringsvoet gehanteerd bij de bepaling van de pensioenverplichtingen. Indien IAS 19 Employee Benefits (Revised) van toepassing zou zijn geweest in 2012 dan zou het (verwachte) rendement op fondsbeleggingen gebaseerd zijn geweest op 3,9% voor 2012. Het effect op het (verwachte) rendement op fondsbeleggingen is € 1,0 miljoen nadelig voor 2012. Het effect op het actuariael resultaat op fondsbeleggingen is € 1,0 miljoen voordelig voor 2012. Per saldo is er geen effect op de pensioenverplichtingen en het eigen vermogen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Gezien de geringe omvang van het effect van IAS 19 Employee Benefits (Revised) zijn de vergelijkende cijfers over 2012 niet aangepast.

Meerjarenoverzicht (stand ultimo het jaar):

In € miljoenen	2013 *)	2012	2011	2010	2009
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken	56,3	1.306,3	1.113,4	996,2	858,6
Fondsbeleggingen	-	-/- 1.066,6	-/- 958,3	-/- 925,0	-/- 865,0
Pensioenvoorziening	56,3	239,7	155,1	71,2	-/- 6,4
Ervaringsaanpassingen verplichtingen van de regeling	-/- 1,8	1,2	-/- 16,8	41,4	70,2
Ervaringsaanpassingen fondsbeleggingen	-	77,5	13,6	41,8	47,9

*) Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar punt A. 'Voorziening voor pensioenverplichtingen Nederland'.

A. Voorziening voor pensioenverplichtingen Nederland

De N.V. Nederlandse Gasunie en haar werknemers in Nederland, vertegenwoordigd door de vakorganisaties, zijn overeengekomen dat per 1 juli 2013:

- ▶ de oude pensioenovereenkomst (Pensioenreglement 2006) eindigt;
- ▶ een nieuwe pensioenovereenkomst van kracht wordt, waarin de vennootschap zich verplicht heeft tot het betalen van een vaste, vooraf vastgestelde premie. Deze premie is gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem, met als ambitie een opbouw van 2% per jaar van de pensioengrondslag. De pensioenrichtleeftijd is 67 jaar.

De door de N.V. Nederlandse Gasunie te betalen premie bedraagt 22,6% van het pensioengevend salaris. Deze premie is vast tot en met 31 december 2017. De uitvoeringsovereenkomst is formeel overeengekomen op 1 juli 2013 met Stichting Pensioenfonds Gasunie.

Tevens is overeengekomen dat de N.V. Nederlandse Gasunie:

- ▶ eenmalig € 20 miljoen betaalt aan het pensioenfonds voor een te vormen indexatiedepot voor medewerkers in actieve dienst. Dit depot dient ertoe om in de komende jaren de kans op indexatie van pensioenrechten van de werknemers te vergroten;
- ▶ eenmalig € 5 miljoen betaalt aan het pensioenfonds voor een te vormen depot voor werknemers in actieve dienst ter voorkoming van opbouwkorting.

De nieuwe pensioenovereenkomst kwalificeert in IFRS-termen als een toegezegde bijdrageregeling. De financiële gevolgen van de overgang naar een nieuw pensioenregeling zijn op hoofdlijnen als volgt:

- ▶ de voorziening voor pensioenverplichtingen van € 115,9 miljoen die samenhangt met de oude pensioenovereenkomst is per 1 juli 2013 vrijgevallen naar de winst-en-verliesrekening onder aftrek van de daarmee samenhangende uitgestelde belastingvordering van € 29,0 miljoen;
- ▶ de eenmalige betalingen van respectievelijk € 20 miljoen en € 5 miljoen zijn ten laste gekomen van de winst-en-verliesrekening;
- ▶ het gerealiseerde cumulatieve saldo van de actuariële winsten en verliezen dat samenhangt met de oude pensioenovereenkomst is niet geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening. Het directe effect op het eigen vermogen is nihil.

De nieuwe pensioenovereenkomst geldt ook voor de leden van de Raad van Bestuur.

Op een zeer kleine groep van werknemers (geboren vóór 1950) is Pensioenreglement 1994 met bijbehorend spaarreglement van toepassing. Deze regeling blijft gehandhaafd, zolang de

opbouw past binnen het fiscaal toegestane kader. De N.V. Nederlandse Gasunie is voor deze groep een kostendeekkende premie verschuldigd. Indien vanwege de financiële toestand van het pensioenfonds de pensioenaanspraken moeten worden gekort, is de N.V. Nederlandse Gasunie niet gehouden om een aanvullende premie af te dragen. De omvang van deze groep die in de komende twee jaren met pensioen gaat en het saldo van pensioenverplichtingen en fondsbeleggingen is zodanig gering dat opname in de balans achterwege zal worden gelaten.

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor werknemers in Nederland is als volgt opgebouwd:

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken	-	1.246,1
Fondsbeleggingen	-	-/- 1.066,6
Pensioenvoorziening	-	179,5

Het verloop van de pensioenvoorziening is als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken		
Stand per 1 januari	1.246,1	1.064,4
Toename toegekende pensioenaanspraken	14,5	26,8
Oprenting	20,5	40,8
Actuariel resultaat	-/- 103,9	153,2
Betaalde pensioenuitkeringen	-/- 19,6	-/- 39,1
Afwikkeling door beëindiging van de bestaande toegezegd-pensioenregeling met ingang van 1 juli 2013	-/- 1.157,6	-
Stand per 31 december	-	1.246,1
Fondsbeleggingen		
Stand per 1 januari	1.066,6	958,3
Rendement	17,5	39,3
Ontvangen pensioenbijdrage werkgever	11,3	30,6
Actuariel resultaat	-/- 34,1	77,5
Betaalde pensioenuitkeringen	-/- 19,6	-/- 39,1
Afwikkeling door beëindiging van de bestaande toegezegd-pensioenregeling met ingang van 1 juli 2013	-/- 1.041,7	-
Stand per 31 december	-	1.066,6

De voorziening voor pensioenverplichtingen bedraagt op 1 juli 2013 € 115,9 miljoen. Het is het saldo van de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken (€ 1.157,6 miljoen) en de

fondsbeleggingen (€ 1.041,7 miljoen).

Bij de berekening van de pensioenverplichtingen per 30 juni 2013 is een disconteringsvoet gehanteerd van 3,6% (31 december 2012: 3,3%). De aannames ter zake van de toekomstige salarisverhogingen, de toekomstige pensioenverhogingen, het rendement op fondsbeleggingen zijn ten opzichte van 31 december 2012 niet gewijzigd.

Alle fondsbeleggingen zijn ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Gasunie.

In de uitvoeringsovereenkomst tussen Stichting Pensioenfonds Gasunie en de N.V. Nederlandse Gasunie van kracht vanaf 1 januari 2009 en laatstelijk gewijzigd per 1 juli 2010 heeft de vennootschap zich verplicht tot afdracht van een herstellpremie ter aanvulling van de dekkingsgraad van het fonds tot 105%, voor zover de dekkingsgraad op 31 december lager is dan 105%.

Op 31 december 2012 heeft het pensioenfonds een dekkingsgraad van minder dan 105%. Het pensioenfonds heeft op grond van bovenstaande uitvoeringsovereenkomst een aanvullende premiebijdrage gevorderd van circa € 6 miljoen van de N.V. Nederlandse Gasunie om haar dekkingsgraad op balansdatum te verhogen tot 105%. Deze verplichting tot een aanvullende premiebijdrage is overeenkomstig de IFRS standaard ter zake niet in de balans opgenomen ultimo 2012.

Eerdergenoemde uitvoeringsovereenkomst is per 31 december 2012 door de N.V. Nederlandse Gasunie opgezegd. Hiermee is de bijstortverplichting vervallen. Gedurende de periode van 1 januari 2013 tot en met 30 juni 2013 is een addendum op de uitvoeringsovereenkomst van kracht geweest, welke per 1 juli 2013 vervangen is door een uitvoeringsovereenkomst passend bij de nieuwe pensioenovereenkomst. In beide laatstgenoemde uitvoeringsovereenkomsten is geen bijstortverplichting voor Gasunie opgenomen en is Gasunie niet gehouden tekorten in het fonds aan te vullen.

Het totaal van rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten is als volgt:

In € miljoenen	Eerste halfjaar 2013	2012
Actuariel resultaat op pensioenaanspraken	103,9	-/- 153,2
Actuariel resultaat op fondsbeleggingen	-/- 34,1	77,5
Totaal actuariel resultaat	69,8	-/- 75,7

Het actuariel resultaat in het eerste halfjaar 2013 wordt enerzijds veroorzaakt door de verhoging van de disconteringsvoet en de ervaringsaanpassingen en anderzijds door het lager dan (verwachte) rendement op fondsbeleggingen.

Het actuariel resultaat in 2012 wordt in belangrijke mate beïnvloed door enerzijds de verlaging van de disconteringsvoet en de wijziging in de overlevingstafel en anderzijds het (verwachte) rendement op fondsbeleggingen.

Het totaal actuariële resultaat op pensioenaanspraken is als volgt:

In € miljoenen	Eerste halfjaar 2013	2012
Aanpassing in actuariële financiële veronderstellingen	63,6	-/- 125,9
Aanpassingen in actuariële demografische veronderstellingen	-	-/- 26,3
Ervaringsaanpassingen	40,3	-/- 1,0
Totaal actuariële resultaat op pensioenaanspraken	103,9	-/- 153,2

Het cumulatieve saldo van de actuariële winsten en verliezen bedraagt per 30 juni 2013: € 333,6 miljoen nadelig (ultimo 2012: € 403,4 miljoen nadelig). Dit gerealiseerde cumulatieve saldo van de actuariële winsten en verliezen is per 1 juli 2013 niet geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening.

De fondsbeleggingen per beleggingscategorie zijn als volgt:

In percentages	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Zakelijke waarden	-	38
Obligaties	-	59
Liquiditeiten	-	3
Totaal	-	100

Het werkelijke rendement in het eerste halfjaar 2013 op de fondsbeleggingen bedraagt 1,4% nadelig (2012: 12,0% voordelig).

Stichting Pensioenfonds Gasunie heeft per 30 juni 2013 evenals per 31 december 2012 geen financiering verstrekt aan de N.V. Nederlandse Gasunie en haar deelnemingen. Het pensioenfonds belegt niet in eigendommen of andere activa die door de N.V. Nederlandse Gasunie en haar deelnemingen worden gebruikt.

De totale pensioenlasten uit hoofde van deze toegezegde-pensioenregeling in de winst-en-verliesrekening bestaan uit:

In € miljoenen	2013	2012
Toename toegekende pensioenaanspraken	14,5	26,8
Oprenting	20,5	40,8
Rendement fondsbeleggingen	-/- 17,5	-/- 39,3
Totaal pensioenlasten van het eerste halfjaar 2013 en 2012	17,5	28,3
Afwikkeling door beëindiging van de bestaande toegezegd-pensioenregeling met ingang van 1 juli 2013:		
- vrijval van de pensioenverplichtingen	-/- 115,9	-
- eenmalige betalingen van respectievelijk € 20 miljoen en € 5 miljoen	25,0	-
Totaal pensioenlasten	-/- 73,4	28,3

B. Voorziening voor pensioenverplichtingen Gasunie Deutschland

De voorziening voor pensioenverplichtingen Gasunie Deutschland heeft betrekking op de pensioenregeling van de werknemers die voor 2012 in dienst zijn getreden bij Gasunie Deutschland en welke wordt behandeld als een toegezegd-pensioenregeling.

De voorziening is als volgt opgebouwd:

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken	56,3	60,2
Fondsbeleggingen	-	-
Pensioenvoorziening	56,3	60,2

De gewogen gemiddelde looptijd van de pensioenverplichtingen bedraagt circa 20 jaar.

Het verloop van de pensioenvoorziening is als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken		
Stand per 1 januari	60,2	49,0
Toename toegekende pensioenaanspraken	2,6	2,2
Oprenting	2,0	1,9
Actuariel resultaat	-/- 8,3	7,2
Betaalde pensioenuitkeringen	-/- 0,2	-/- 0,1
Stand per 31 december	56,3	60,2

Het totaal van rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten over 2013 bedraagt € 8,3 miljoen voordelig (2012: € 7,2 miljoen nadelig).

De actuariële resultaten zijn als volgt opgebouwd:

In € miljoenen	2013	2012
Aanpassing in actuariële financiële veronderstellingen	4,7	-/- 7,0
Aanpassingen in actuariële demografische veronderstellingen	1,8	-
Ervaringsaanpassingen	1,8	-/- 0,2
Totaal actuariel resultaat op pensioenaanspraken	8,3	-/- 7,2

Het cumulatieve saldo van de actuariële winsten en verliezen, die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt, bedraagt ultimo 2013: € 10,3 miljoen nadelig (ultimo 2012: € 18,6 miljoen nadelig).

Indien de disconteringsvoet wijzigt met 0,1%-punt, dan leidt dit indicatief (onder overige gelijkblijvende omstandigheden) tot een wijziging in 'contante waarde toegekende pensioenaanspraken' van € 1,1 miljoen en een wijziging in het totaal van rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten van € 1,1 miljoen ultimo 2013.

Indien de 'verwachte toekomstige salarisverhogingen' wijzigt met 0,1%-punt, dan leidt dit indicatief (onder overige gelijkblijvende omstandigheden) tot een wijziging in 'contante waarde toegekende pensioenaanspraken' van € 0,3 miljoen en een wijziging in het totaal van rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten van € 0,3 miljoen ultimo 2013.

Indien de 'verwachte toekomstige pensioenverhogingen' wijzigt met 0,1%-punt, dan leidt dit indicatief (onder overige gelijkblijvende omstandigheden) tot een wijziging in 'contante waarde toegekende pensioenaanspraken' van € 0,7 miljoen en een wijziging in het totaal van rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten van € 0,7 miljoen ultimo 2013.

De totale pensioenlasten uit hoofde van deze toegezegde-pensioenregeling in de winst-en-verliesrekening bestaan uit:

In € miljoenen	2013	2012
Toename toegekende pensioenaanspraken	2,6	2,2
Oprenting	2,0	1,9
Totaal pensioenlasten	4,6	4,1

Voor de werknemers van Gasunie Deutschland die vanaf 2012 in dienst zijn getreden is in 2013 een pensioenregeling geïmplementeerd en per 1 januari 2013 van kracht geworden. Deze pensioenregeling welke één op één is herverzekerd bij een pensioenfonds is een toegezegde bijdrageregeling.

C. Voorziening voor jubileumuitkeringen

De voorziening heeft betrekking op de jubileumuitkeringen die de N.V. Nederlandse Gasunie uitkeert aan haar werknemers bij dienstjubilea. De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	5,5	5,6
Toevoegingen	0,4	0,4
Aanwending	-/- 0,5	-/- 0,5
Stand per 31 december	5,4	5,5

Per 1 januari 2012 is de bestaande jubileumregeling vervangen door een nieuwe regeling. Werknemers zijn gecompenseerd met een afkoop in januari 2012.

D. Voorziening voor kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor postactieve en gepensioneerde werknemers

De voorziening heeft betrekking op de vergoeding die de N.V. Nederlandse Gasunie verstrekt aan haar werknemers na hun pensionering.

Per 31 december 2011 is een regeling die onderdeel uitmaakt van de secundaire arbeidsvoorwaarden bij toekomstige beëindiging van het dienstverband – ook wegens pensionering, vervroegd uittreden of overlijden – gestopt. Het financieel voordeel voor de medewerkers dat hiermee vervalt is in februari 2012 afgekocht.

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	5,5	5,5
Toevoegingen	0,2	0,9
Aanwending	-/- 0,8	-/- 0,9
Stand per 31 december	4,9	5,5

De voorziening heeft overwegend een langlopend karakter. De voorziening is niet afgefinancierd.

17. Voorzieningen

Voorziening reorganisatiekosten

De voorziening dient ter dekking van de verplichtingen (aan postactieve werknemers) die voortkomen uit reeds eerder gestarte reorganisaties. De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	0,1	0,1
Toevoegingen	0,0	0,0
Kortlopende deel van de voorziening	-/- 0,1	-/- 0,0
Stand per 31 december	0,0	0,1

Voorziening voor opruimingskosten en saneringen

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	97,9	98,9
Toevoegingen	3,3	9,0
Aanwending	-/- 11,4	-/- 8,5
Vrijval	-	-/- 1,5
Stand per 31 december	89,8	97,9

Deze voorziening is in 2010 gevormd naar aanleiding van besluiten van het management om binnen afzienbare tijd specifieke activa buitengebruik te stellen, te verwijderen of te saneren, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuwe wetgeving. De voorziening heeft betrekking op saneringen van plaatsgebonden en groepsgebonden knelpunten, verplichtingen om buitengebruik gestelde aftakkingen te ontkoppelen van het net en op het besluit om bepaalde leidingdelen te herontwikkelen of te vervangen.

Het saneringsprogramma is in 2011 aangevuld met reeds ontkoppelde leidingen en in 2012 uitgebreid met in het verleden van derden overgenomen leidingen. Het is de planning dat in 2020 het laatste gedeelte van het saneringsprogramma is uitgevoerd.

Een voorziening voor algemene opruimingskosten op langere termijn wordt niet opgenomen omdat het thans niet aannemelijk wordt geacht dat het opruimen van transportleidingen en toebehoren aan de orde zal komen. Verwacht wordt dat de opbrengsten van een alternatieve aanwending (op termijn) verminderd met de kosten van conservering zullen opwegen tegen de (maatschappelijke) kosten van het opruimen.

18. Overige langlopende verplichtingen

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Afgeleide financiële instrumenten	66,1	87,8
Overige langlopende verplichtingen	2,8	1,7
Totaal overige langlopende verplichtingen	68,9	89,5

In juli 2008 is Gate terminal B.V. een onderhandse lening aangegaan met variabele rente. De variabele rente is omgezet naar vaste rente met behulp van een swaptransactie. De waardering van de swaptransactie inclusief opgelopen rente bedraagt ultimo 2013 € 66,1 miljoen nadelig (2012: € 87,8 miljoen nadelig).

19. Kortlopende financieringsverplichtingen

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Aflossingsverplichtingen op langlopende leningen	37,8	1.130,0
Kortlopende leningen	384,5	19,8
Totaal kortlopende financieringsverplichtingen	422,3	1.149,8

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft eind 2013 voor € 384,5 miljoen (2012: € 19,8 miljoen) aan kortlopende leningen opgenomen tegen marktconforme condities. Ultimo 2013 betreft dit voornamelijk opgenomen deposito's en commercial paper.

Om aan bovenstaande kortlopende financieringsverplichtingen te kunnen voldoen beschikt de N.V. Nederlandse Gasunie over een rekening-courant faciliteit van € 100 miljoen (2012: € 100 miljoen) en over een gecommiteerde kredietfaciliteit voor kortlopende financiering van € 800 miljoen (2012: € 800 miljoen) welke in 2015 afloopt. Ultimo 2013 en 2012 is onder deze faciliteiten geen geld opgenomen. De verschuldigde rente over het opgenomen deel van de faciliteiten betreft een marktconforme variabele rente. Inzake de kredietfaciliteiten zijn geen zekerheden gesteld door de N.V. Nederlandse Gasunie.

20. Handelsschulden en overige te betalen posten

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Handelsschulden	55,7	35,4
Belastingverplichtingen	23,3	42,1
Overige schulden en overlopende passiva	274,3	299,5
Handelsschulden en overige te betalen posten	353,3	377,0

De handelsschulden en overige te betalen posten zijn niet rentedragend.

21. Financiële risico's

Algemeen

De belangrijkste risico's waaraan de N.V. Nederlandse Gasunie onderhevig is zijn het marktrisico (bestaande uit renterisico en valutarisico), het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. De N.V. Nederlandse Gasunie past financieel risicomanagement toe met het doel deze risico's te beperken door operationele en financiële maatregelen. Afhankelijk van de aard en omvang van de risico's worden daartoe zo nodig specifieke instrumenten ingezet.

De afdeling Treasury is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het financiële risicomanagement. De inzet van bepaalde risico-instrumenten behoeven de voorafgaande instemming van de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur wordt periodiek gerapporteerd over de aard en omvang van de risico's en de getroffen maatregelen.

Door de N.V. Nederlandse Gasunie kan gebruik worden gemaakt van afgeleide financiële instrumenten voor het beheersen van rente- en valutarisico's die voortvloeien uit de gewone bedrijfsuitoefening. Het risicobeleid met betrekking tot renterisico's is erop gericht om de effecten van de renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de regulatoire vergoeding voor vreemd vermogen te volgen. Het risicobeleid met betrekking tot valutarisico's is erop gericht om de effecten van de koersschommelingen op het resultaat te beperken.

Financiële instrumenten worden alleen ingezet voor afdekking van risico's en niet voor handels- of andere doeleinden.

Voor de presentatie van valuta- en renterisico's vereist IFRS 7 gevoeligheidsanalyses die de

financiële effecten van redelijkerwijs hypothetische veranderingen in relevante risicovariabelen laten zien op de winst-en-verliesrekening en op het eigen vermogen. De effecten worden bepaald door de hypothetische veranderingen in de risicovariabelen te relateren aan de balanswaarde van de financiële instrumenten op verslagdatum. Hierbij wordt verondersteld dat de balanswaarde op verslagdatum een representatieve weergave is voor de gehele periode.

Renterisico

Het door de vennootschap gelopen risico door fluctuaties in de marktrente heeft voornamelijk betrekking op de langlopende verplichtingen met een variabele rente. Daarnaast loopt de vennootschap een renterisico in de periode tussen het besluit tot en de realisatie van de uitgifte van langlopende leningen met een vaste rente.

Bij de projectfinanciering van één van de geconsolideerde joint ventures is het renterisico in de periode vanaf het besluit om deze financiering te gaan realiseren tot moment van daadwerkelijk financieren, beheerst met behulp van een swaptransactie. Met deze swaptransactie wordt tevens het renterisico gedurende de looptijd van de projectfinanciering beheerst. De transactie heeft ten doel de wijzigingen in de (rente)kasstromen als gevolg van wijzigingen in de marktrente effectief te compenseren (cash flow hedge). Omdat op deze swaptransactie geen marginverplichtingen bestaan, is er geen sprake van een liquiditeitsrisico.

Het variabel rentedragende deel van de leningenportefeuille bedraagt ultimo 2013 3,9% (2012: 0,3%). Bij een rentestijging/daling van 1%-punt stijgen/dalen de jaarlijkse rentelasten van de leningenportefeuille met € 1,7 miljoen (2012: € 0,1 miljoen).

Het effect van 1%-punt stijging/daling op de waardering van de financiële instrumenten die worden verantwoord door rechtstreekse verwerking van mutaties in het eigen vermogen bedraagt € 4 miljoen nadelig/voordelig (2012: € 6 miljoen nadelig/voordelig) na aftrek van vennootschapsbelasting.

Valutarisico

Valutarisico's ontstaan, zoals gedefinieerd in IFRS 7, bij financiële instrumenten als deze zijn afgesloten in een valuta die ongelijk is aan de functionele valuta en als deze van een monetaire aard zijn.

De N.V. Nederlandse Gasunie streeft er naar om valutarisico's te beperken. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van termijncontracten en valutaswaps. Valuta-instrumenten worden uitsluitend toegepast op basis van onderliggende posities. Valutarisico's worden volledig afgedekt voor zover er in voldoende mate zekerheid bestaat over de omvang en het tijdstip van de kasstromen in vreemde valuta.

Ultimo 2013 en 2012 waren geen verplichtingen in vreemde valuta afgedekt met termijntransacties.

Aan de passiva zijde van de balans zijn in 2013 posities in GBP ter waarde van € 2,5 miljoen (2012: nihil). De omrekening van de vreemde valuta naar euro heeft plaatsgevonden tegen de ultimo jaarkoers.

In € miljoenen	Positie	Stijging/ daling koers	Effect op resultaat voor belasting	Effect op eigen vermogen
2013				
Euro/GBP	2,5	+/- 30%	-/+ 0,7	-/+ 0,6

In de gevoeligheidsanalyse wordt rekening gehouden met de bandbreedte waarbinnen zich koersbewegingen hebben voorgedaan. Deze bandbreedtes worden intern ook gehanteerd voor potentiële risico analyses. Er zijn geen andere vreemde valutaposities van significante omvang.

Kredietrisico

Het kredietrisico bestaat uit het verlies dat zou ontstaan indien op verslagdatum tegenpartijen volledig in gebreke zouden blijven en hun contractuele verplichtingen niet na zouden komen. De onderneming loopt geen belangrijk kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele afnemer of tegenpartij.

Bij toepassing van afgeleide financiële instrumenten hanteert de onderneming ter beperking van het tegenpartijrisico per partij strikte limieten met betrekking tot de hoogte van het risico, dat op de partij mag worden gelopen. De onderneming heeft selectiecriteria opgesteld ten aanzien van tegenpartijen van financiële instrumenten. Deze criteria beperken het risico verbonden aan mogelijke kredietconcentraties en marktrisico's. Er is ter afdekking van het tegenpartijrisico op financiële instrumenten door tegenpartijen ultimo 2013 en 2012 geen onderpand afgegeven bij de N.V. Nederlandse Gasunie.

Ontvangen garantiestellingen

De N.V. Nederlandse Gasunie en haar groepsmaatschappijen hebben de volgende garantiestellingen ontvangen van derden:

In € miljoenen	31 dec. 2013		31 dec. 2012	
	Aantal	Waarde	Aantal	Waarde
Bankgaranties	79	159,5	75	116,1
Deposits	40	7,7	32	5,2
Sureties	26	151,9	26	166,7
Letters of Credit	2	0,1	2	0,7
Overig	1	4,8	2	46,0
Totaal ontvangen garantiestellingen	148	324,0	137	334,7

De ontvangen bankgaranties hebben voornamelijk betrekking op zekerstellingen van aannemers bij nieuwbouwactiviteiten. De ontvangen deposits en sureties betreffen zekerheden uit gastransportovereenkomsten. De deposits worden in geld aangehouden. De rente op deposits wordt aan de garantieverstrekker vergoed.

De looptijd van de ontvangen garantiestelling is over het algemeen kort van aard (1-3 jaar), maar enkele garanties kennen een looptijd van meer dan vijf jaar. De garantiestellingen zijn niet vrij overdraagbaar.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat de onderneming over onvoldoende liquide middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen. Het beleid van de N.V. Nederlandse Gasunie is het reduceren van dit risico tegen minimale kosten. De mogelijkheden tot reduceren van dit risico hangt samen met de solvabiliteit van de onderneming. Als solvabele onderneming is de N.V. Nederlandse Gasunie goed in staat om kredietfaciliteiten aan te trekken. Voor de kwantificering van het risico werkt de N.V. Nederlandse Gasunie met een meerjarenplanning voor de kapitaalslasten en een liquiditeitsprognose met een horizon van minimaal een jaar voor de operationele uitgaven.

De vennootschap heeft een rekening-courant faciliteit van € 100 miljoen (2012: € 100 miljoen), een gecommiteerde kredietfaciliteit van € 800 miljoen (2012: € 800 miljoen), gecommiteerde bankgarantiefaciliteiten van € 10 miljoen (2012: € 10 miljoen), een Commercial Paper programma ter grootte van € 750 miljoen (2012: € 750 miljoen), een leenfaciliteit van € 100 miljoen (2012: € 150 miljoen) bij de Europese Investeringsbank en een Medium Term Note (MTN) programma ter grootte van € 7,5 miljard (2012: € 7,5 miljard). Binnen het MTN programma is ultimo 2013 € 4,25 miljard beschikbaar voor nieuwe emissies.

Rating

De rating agency Standard & Poor's heeft in 2013 de lange termijn kredietwaardigheid beoordeling van Gasunie verlaagd. Gasunie's credit rating bij Standard & Poor's is verlaagd van AA- met een negative outlook naar A+ met een stable outlook. De rating agency Moody's Investors Service heeft in 2013 de lange termijn kredietwaardigheid beoordeling van Gasunie niet gewijzigd. Gasunie's credit rating bij Moody's Investors Service is A2 met een stable outlook.

Dividendbeleid

De N.V. Nederlandse Gasunie streeft naar een verhouding tussen vreemd en eigen vermogen, die haar in staat stelt om haar strategie te kunnen realiseren.

Overzicht toekomstige kasstromen

Het overzicht van de vervalttermijnen van toekomstige kasstromen ter zake van langlopende en kortlopende verplichtingen uitstaand op balansdatum is als volgt:

In € miljoenen	Totaal	Direct opeisbaar	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar
2013					
Langlopende verplichtingen					
- rentedragende leningen	4.192,8	-	-	2.106,7	2.086,1
- afgeleide financiële instrumenten	66,1	-	-	-	66,1
- overige langlopende verplichtingen	2,8	-	-	2,8	-
Kortlopende verplichtingen					
- kortlopende financieringsverplichtingen	422,3	21,5	400,8	-	-
- handelsschulden	55,7	54,1	1,6	-	-
- belastingverplichtingen	23,3	23,3	-	-	-
- overige schulden en overlopende passiva	274,3	79,3	195,0	-	-
Rentebetalingen op verplichtingen	941,4	-	158,3	474,6	308,5
Totaal	5.978,7	178,2	755,7	2.584,1	2.460,7
2012					
Langlopende verplichtingen					
- rentedragende leningen	4.063,2	-	-	2.015,3	2.047,9
- afgeleide financiële instrumenten	87,8	-	-	-	87,8
- overige langlopende verplichtingen	1,7	-	-	0,4	1,3
Kortlopende verplichtingen					
- kortlopende financieringsverplichtingen	1.149,8	19,8	1.130,0	-	-
- handelsschulden	35,4	34,4	1,0	-	-
- belastingverplichtingen	42,1	42,1	-	-	-
- overige schulden en overlopende passiva	299,5	105,5	194,0	-	-
Rentebetalingen op verplichtingen	1.148,5	-	214,0	548,2	386,3
Totaal	6.828,0	201,8	1.539,0	2.563,9	2.523,3

Verstreckte garantiestellingen

De N.V. Nederlandse Gasunie en haar groepsmaatschappijen hebben de volgende garantiestellingen afgegeven aan derden:

In € miljoenen	31 dec. 2013		31 dec. 2012	
	Aantal	Waarde	Aantal	Waarde
Bankgaranties	5	5,9	2	1,4
Parent Guarantees	5	565,5	6	729,5
Sureties	2	30,0	2	30,0
Totaal verstreckte garantiestellingen	12	601,4	10	760,9

De zekerheden worden afgegeven voor een specifieke doelstelling en hebben hoofdzakelijk betrekking op investeringsprojecten. De garantiestellingen zijn niet vrij overdraagbaar.

De looptijd van de verstreckte bankgaranties zijn kort van aard (1-2 jaar).

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft zich in 2010 garant gesteld voor de betalingsverplichtingen van Gasunie Deutschland voor een maximaal bedrag van € 320 miljoen inzake een investeringsproject in Duitsland. De garantiestelling daalt gedurende de looptijd van het project met de gedane investeringen. Ultimo 2013 bedraagt de resterende garantiestelling € 2,5 miljoen. De garantiestelling loopt af wanneer het investeringsproject is afgerond. De huidige verwachting is eerste halfjaar 2014.

Ten behoeve van Gate terminal B.V. heeft de vennootschap zich garant gesteld voor de te betalen pachtbedragen van het Havenbedrijf Rotterdam ter grootte van € 49 miljoen ultimo 2013 en twee Sureties verstreckt van in totaal € 30 miljoen aan shippers. De resterende looptijd van de garantiestelling ten behoeve van het Havenbedrijf Rotterdam is 14 jaar en ten behoeve van de twee Sureties ruim 20 jaar.

Het project Nord Stream is voor bijna € 6 miljard gefinancierd met vreemd vermogen. De investeerders, waaronder de N.V. Nederlandse Gasunie, staan tijdens de bouwfase voor hun aandeel in het project jegens de vreemd-vermogenverschaffers garant. In 2012 is bouwfase 1 van het project gereed gemeld waardoor de Completion Garantie van € 350 miljoen van de N.V. Nederlandse Gasunie voor deze bouwfase is komen te vervallen. Ultimo 2013 staat de N.V. Nederlandse Gasunie nog garant voor € 220 miljoen voor bouwfase 2 van het project. De verwachting is dat deze Completion Garantie loopt tot medio 2014.

Door het vervallen van de Completion Garantie voor bouwfase 1 is in 2012 jegens Nord Stream AG ten behoeve van de vreemd-vermogenverschaffers een Change in Law Commitment Agreement effectief geworden. Deze garantiestelling is afgegeven om eventuele negatieve gevolgen van veranderende wet- en regelgeving te compenseren.

De garantiestelling ingevolge de Change in Law Commitment Agreement kan voor wat betreft bouwfase 1 worden ingeroepen naar aanleiding van negatieve gevolgen die ontstaan door wijzigingen in de (interpretatie van) wet- en regelgeving gedurende de periode van 16 april 2009 tot en met 14 mei 2010.

Voor wat betreft bouwfase 2 heeft de Change in Law Commitment Agreement betrekking op de negatieve gevolgen die ontstaan door wijzigingen in de (interpretaties van) wet- en regelgeving gedurende de periode van 16 april 2009 tot en met 21 april 2011.

De Change in Law Commitment Agreement kan alleen worden ingeroepen wanneer als gevolg van gedurende de genoemde periodes gewijzigde wet- en regelgeving Nord Stream's klant (deels) vrijgesteld zal worden van de betalingsverplichtingen en als gevolg hiervan Nord Stream AG niet meer haar operationele kosten kan betalen of aan haar verplichtingen jegens de vreemd vermogensverschaffers kan voldoen.

Indien er wet- en regelgeving wordt aangenomen of gewijzigd welke geen betrekking heeft op bovengenoemde periodes dan kan geen aanspraak worden gemaakt op de Change in Law Commitment Agreement. Deze garantiestelling heeft ook geen betrekking op wijzigingen in Russische wet- en regelgeving.

De Change in Law Commitment Agreement heeft een looptijd tot 2026. De kans dat deze garantiestelling ingeroepen zal worden, wordt als zeer klein ingeschat. Het aandeel van de N.V. Nederlandse Gasunie in deze garantiestelling met betrekking tot de vreemd vermogensverschaffers bedraagt maximaal € 570 miljoen. De garantiestelling neemt af met de gedane aflossingen op de schuldverplichtingen. Ultimo 2013 bedraagt de resterende garantiestelling maximaal € 513 miljoen, waarvan € 220 miljoen samenloopt met de Completion Guarantee voor bouwfase 2. Het aandeel van de N.V. Nederlandse Gasunie in deze garantiestelling met betrekking tot de operationele kosten van Nord Stream bedraagt naar verwachting circa € 7 miljoen per jaar. In bovenstaande tabel is € 293 miljoen opgenomen inzake deze garantiestelling.

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft in 2009 een afnamegarantie van in totaal € 87,5 miljoen afgegeven voor een periode van 10 jaar aan N.V. KEMA aflopend van € 15 miljoen in 2010 naar € 5 miljoen in 2019. De afnamegarantie heeft betrekking op het afnemen van diensten op het gebied van het realiseren van veilig en betrouwbaar transporteren van gas en het ontwikkelen van duurzame initiatieven. Voor 2013 is aan de gestelde garantieverplichting voldaan. Deze afnamegarantie is opgenomen in punt 22 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans inzake de overige verplichtingen.

Reële waarde en boekwaarde van financiële instrumenten

De volgende methoden zijn toegepast door de N.V. Nederlandse Gasunie om de reële waarde van financiële instrumenten te benaderen:

- ▶ Handelsvorderingen, belastingen en sociale premie, overige vorderingen, geldmiddelen en kasequivalenten, kortlopende financieringsverplichtingen exclusief aflossingsverplichtingen op langlopende leningen, handelsschulden, belastingverplichtingen en overige schulden en overlopende passiva benaderen met hun boekwaarde de reële waarde als gevolg van de korte vervalttermijn van deze instrumenten;
- ▶ De overige kapitaalbelangen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde welke wordt gebaseerd op de contante waarde van de kasstromen. Bij de bepaling van de disconteringsvoet is rekening gehouden met het risicoprofiel, waaronder het kredietrisico, van de overige kapitaalbelangen;
- ▶ De afgeleide financiële instrumenten zijn gewaardeerd op basis van de reële waarde welke wordt berekend door middel van het disconteren van de toekomstige kasstromen tegen de

actuele rentecurve. Bij de bepaling van de disconteringsvoet is rekening gehouden met het eigen risicoprofiel, waaronder het kredietrisico; en

- ▶ De rentedragende leningen en aflossingsverplichtingen op langlopende leningen betreffen obligaties met een notering op de beurs van Amsterdam en onderhandse leningen. De reële waarde van de obligaties betreft de marktwaarde tegen de slotkoers op balansdatum. De reële waarde van de onderhandse leningen zijn berekend door middel van het disconteren van de toekomstige kasstromen tegen de actuele rentecurve. Bij de bepaling van de disconteringsvoet is rekening gehouden met het eigen risicoprofiel, waaronder het kredietrisico.

De N.V. Nederlandse Gasunie hanteert de volgende hiërarchie van waarderingstechnieken voor het bepalen en waarderen van de fair value van de financiële instrumenten in de balans:

- Niveau 1: Op basis van prijzen op actieve markten voor hetzelfde instrument;
- Niveau 2: Op basis van prijzen op actieve markten voor vergelijkbare instrumenten of op basis van andere waarderingstechnieken waarbij alle significante benodigde gegevens zijn ontleend direct of indirect aan zichtbare marktgegevens; en
- Niveau 3: Op basis van waarderingstechnieken waarbij alle significante benodigde gegevens niet zijn ontleend aan zichtbare marktgegevens.

De in de balans op reële waarde gewaardeerde activa en passiva zijn volgens de volgende hiërarchie bepaald:

In € miljoenen	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
2013				
- overige kapitaalbelangen	418,1	-	-	418,1
- afgeleide financiële instrumenten	66,1	-	66,1	-
2012				
- overige kapitaalbelangen	403,9	-	-	403,9
- afgeleide financiële instrumenten	87,8	-	87,8	-

Onderstaand is een vergelijking opgenomen van de financiële instrumenten waarvan de boekwaarde geen benadering is van de reële waarde:

In € miljoenen	2013		2012	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
Rentedragende leningen	4.188,4	4.549,2	4.059,1	4.568,0
Kortlopend deel van de rentedragende leningen	37,8	37,9	1.130,0	1.181,0

De reële waarde van deze financiële instrumenten zijn volgens de volgende hiërarchie bepaald:

In € miljoenen	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
2013				
- rentedragende leningen	4.549,2	3.502,0	1.047,2	-
- kortlopend deel van de rentedragende leningen	37,9	-	37,9	-
2012				
- rentedragende leningen	4.568,0	3.624,1	943,9	-
- kortlopend deel van de rentedragende leningen	1.181,0	1.166,7	14,3	-

Voor een toelichting op de mutaties van de overige kapitaalbelangen verwijzen wij naar punt 6 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans.

22. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Ultimo 2013 heeft de N.V. Nederlandse Gasunie voor € 192 miljoen niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake investeringsprojecten tegen € 221 miljoen in 2012.

In 2013 is hierin inbegrepen een bedrag van € 80 miljoen (2012: € 42 miljoen) voor Integrated Open Season Duitsland, € 39 miljoen (2012: € 24 miljoen) voor Integrated Open Season Nederland en € 18 miljoen (2012: nihil) voor de bouw van de Elbe tunnel.

Leaseverplichtingen (operational lease)

De totale leaseverplichtingen ultimo 2013 bedragen € 63 miljoen (2012: € 65 miljoen).

Deze zijn als volgt te specificeren:

Looptijd	Verplichting per 31 dec. 2013	Verplichting per 31 dec. 2012
0 - 1 jaar	€ 9 miljoen	€ 11 miljoen
1 - 5 jaar	€ 13 miljoen	€ 15 miljoen
> 5 jaar	€ 41 miljoen	€ 39 miljoen

Deze verplichtingen hebben onder andere betrekking op de operational leaseovereenkomsten van bedrijfswagens en personenauto's. De vaste leasevergoeding is mede gebaseerd op de waarde van het leaseobject en de verwachte exploitatiekosten op basis van een genormeerde kilometrage per jaar. Daarnaast geldt een variabele vergoeding per kilometer indien het aantal genormeerde kilometers wordt overschreden. De gemiddelde resterende looptijd van de leaseverplichtingen is circa 2 jaar. De werkelijke operational leasekosten betreffende bedrijfswagens en personenauto's over 2013 bedroegen circa € 7 miljoen (2012: circa € 9 miljoen).

Voor de locatie van de LNG terminal in Rotterdam (Gate) zijn diverse leaseovereenkomsten afgesloten waarvan de grootste qua omvang met het Havenbedrijf Rotterdam. Deze overeenkomsten met een resterende looptijd van 44 jaar hebben betrekking op de lease van de gronden. De gemiddelde leaseverplichting van alle overeenkomsten bedraagt ultimo 2013 circa € 1 miljoen (2012: circa € 1 miljoen) per jaar.

Overige verplichtingen

De overige verplichtingen ultimo 2013 bedragen € 411 miljoen (2012: € 427 miljoen). Deze verplichtingen zijn als volgt samengesteld:

Looptijd	Contractwaarde per 31 dec. 2013	Contractwaarde per 31 dec. 2012
0 - 1 jaar	€ 97 miljoen	€ 154 miljoen
1 - 5 jaar	€ 171 miljoen	€ 167 miljoen
> 5 jaar	€ 143 miljoen	€ 106 miljoen

De overige verplichtingen hebben betrekking op verplichtingen die zijn aangegaan bij leveranciers ten behoeve van het uitvoeren van bedrijfsactiviteiten.

Nadere toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

23. Personeelskosten

In € miljoenen	2013	2012
Salarissen	136,6	140,1
Sociale lasten	15,5	16,0
Pensioenkosten	-/- 56,8	32,6
Totaal personeelskosten	95,3	188,7

De 'pensioenkosten' van de toegezegde bijdrageregelingen bedragen € 12,1 miljoen (2012: € 0,1 miljoen).

In de 'pensioenkosten' 2013 is de financiële afwikkeling door beëindiging van de toegezegd-pensioenregeling in Nederland met ingang van 1 juli 2013 opgenomen. Voor aanvullende informatie verwijzen wij naar punt 16 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans.

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

I. Bestuurder(s) van de vennootschap

In €	Salaris	Variabele beloning	Beloning betaalbaar op termijn	Sociale lasten	Overige emolumenten
2013					
Raad van Bestuur					
Dr. Ir. G.H. Graaf,					
waarnemend voorzitter	248.447	71.748	65.661	33.340	18.273
I.M. Oudejans RA	249.548	74.172	61.166	30.575	41.877
P.C. van Gelder MSc, voorzitter					
(afgetreden per 1 sep 2013)	179.995	48.340	84.772	39.674	50.784

Bovengenoemde variabele beloningen zijn gebaseerd op het bereiken van de afgesproken doelstellingen gedurende het verslagjaar. Zij bestaan uit collectieve Gasunie-doelstellingen en uit functiespecifieke doelstellingen, zoals verwoord in het hoofdstuk 'Remuneratiebeleid Raad van Bestuur'. De collectieve Gasunie-doelstellingen hebben betrekking op te behalen financiële en operationele resultaten over 2013.

Sinds 1 juli 2010 was een separate pensioenovereenkomst, gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem, van toepassing voor leden van de Raad van Bestuur. Per 1 juli 2013 is de

pensioenovereenkomst van de medewerkers van de N.V. Nederlandse Gasunie gewijzigd. De nieuwe pensioentoezegging houdt in dat de vennootschap zich verplicht heeft tot het betalen van een vaste, vooraf vastgestelde premie. Deze premie is gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem, met als ambitie een opbouw van 2% per jaar van de pensioengrondslag. Deze pensioenovereenkomst is per 1 juli 2013 ook van toepassing op de leden van de Raad van Bestuur.

Ter beperking van de reis- en verblijfkosten van de heer Oudejans heeft de N.V. Nederlandse Gasunie per 1 december 2012 een pied-à-terre in Groningen gehuurd. De daarmee gemoeide kosten zijn in de kolom 'Overige emolumenten' opgenomen.

De heer Graaf heeft na het vertrek van de heer Van Gelder van 1 september 2013 tot en met 28 februari 2014 het voorzitterschap van de Raad van Bestuur waargenomen. In verband hiermee is aan hem tijdelijk een toeslag op zijn salaris toegekend.

In 2010 is met de heer Van Gelder overeengekomen dat de N.V. Nederlandse Gasunie de premie voor de pensioenspaarregeling over de grondslag ter grootte van de variabele beloning voor haar rekening zou nemen. In verband hiermee heeft de N.V. Nederlandse Gasunie in 2013 een storting van € 31.203 over de gehele diensttijd aan het pensioenfonds gedaan. Dit bedrag is opgenomen in de kolom 'Beloning betaalbaar op termijn'. Eveneens was met de heer Van Gelder overeengekomen dat hij geen werknemersbijdrage in de pensioenpremie verschuldigd is. Omdat hiermee in 2012 geen rekening is gehouden, is het vergelijkende cijfer over 2012 aangepast. De correctie bedraagt € 10.849.

De vennootschap is over de in 2013 uitgekeerde bezoldiging van bestuurders een crisisheffing verschuldigd van totaal € 80.116. Dit bedrag is in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom 'Sociale lasten'.

In €	Salaris	Variabele beloning	Beloning betaalbaar op termijn *)	Sociale lasten **)	Overige emolumenten ***)
2012					
Raad van Bestuur					
P.C. van Gelder MSc, voorzitter	266.667	80.638	54.947	44.172	46.766
I.M. Oudejans RA (aangetreden per 1 oktober 2012)	61.830	17.314	10.140	2.242	4.344
Dr. Ir. G.H. Graaf	230.151	65.407	44.828	27.132	41.648
Drs. Ir. H.A.T. Chin Sue RC (afgetreden per 1 juli 2012)	121.765	32.875	290.764	20.477	87.441

*) Gasunie kent een separate middelloonregeling voor de leden van de Raad van Bestuur die na 1 juli 2010 zijn toegetreden. De in de bovenstaande tabel vermelde premie is de gemiddelde premie ten behoeve van de leden van de Raad van Bestuur. Door de komst van nieuwe leden zijn de premiepercentages veranderd. Aan de regeling zelf is niets veranderd.

**) Ter wille van de vergelijkbaarheid met 2013 is in bovenstaande tabel de kolom 'Sociale lasten' toegevoegd.

***) Gasunie heeft in 2012 een aantal voor het gehele personeel geldende regelingen versoerd, waarvan de jubileumregeling de grootste component is. Ter compensatie daarvan zijn eenmalig uitkeringen gedaan. Bij de bedragen in deze kolom is met ingang van 2012 ook de fiscale bijtelling van de lease-auto inbegrepen.

Per 1 juli 2012 is de heer Chin Sue uit de Raad van Bestuur getreden. Met hem was afgesproken dat hij vanaf die datum diverse werkzaamheden voor de N.V. Nederlandse Gasunie verricht. Het dienstverband is per 1 juli 2013 beëindigd. In het kader van de beëindiging van zijn lidmaatschap van de Raad van Bestuur en zijn dienstverband is aan hem een binnen de kaders van de Corporate Governance Code passende vergoeding van één jaarsalaris toegekend.

Bovengenoemde variabele beloningen zijn gebaseerd op het bereiken van de afgesproken doelstellingen gedurende het verslagjaar. Zij bestaan uit collectieve Gasunie-doelstellingen en uit functiespecifieke doelstellingen, zoals verwoord in het hoofdstuk 'Remuneratiebeleid Raad van Bestuur'. De collectieve Gasunie-doelstellingen hebben betrekking op te behalen financiële en operationele resultaten over 2012.

De vennootschap is over de in 2012 uitgekeerde bezoldiging van bestuurders een crisisheffing verschuldigd van totaal € 70.625. Dit bedrag is in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom 'Sociale lasten'.

II. Commissarissen van de vennootschap

In €	Bezoldiging
2013	
R. de Jong RA, interim-voorzitter	43.000
Mr. M.M. Jonk (aangetreden per 1 oktober 2013)	5.500
Drs. M.J. Poots-Bijl RC	29.093
Dr. W.J.A.H. Schoeber (aangetreden per 1 oktober 2013)	6.250
Ir. J.P.H.J. Vermeire	30.000
Ir. G.J. van Luijk, voorzitter (afgetreden per 23 april 2013)	13.289
Ir. H.L.J. Noy, vice-voorzitter (afgetreden per 23 april 2013)	10.416
Drs. A. Lont (afgetreden per 23 april 2013)	8.979
2012	
Ir. G.J. van Luijk, voorzitter	39.627
Ir. H.L.J. Noy, vice-voorzitter	31.595
R. de Jong RA (aangetreden per 16 mei 2012)	15.000
Drs. A. Lont	26.775
Drs. M.J. Poots-Bijl RC	28.917
Ir. J.P.H.J. Vermeire	30.000
Drs. C. Griffioen RA (afgetreden per 1 mei 2012)	10.353

De bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen over het boekjaar 2013 bedraagt in totaal € 146.527 (2012: € 182.267).

In de periode tussen het vertrek van de heer Van Gelder en de komst van een nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur heeft de heer De Jong in overleg met de aandeelhouder versterkt toezicht gehouden. In verband hiermee is aan hem een toeslag van € 2.500 per maand toegekend op zijn normale bezoldiging.

III. Ex-bestuurder(s) van de vennootschap

Per 1 september 2013 is de heer Van Gelder uit dienst getreden. Bij zijn vertrek zijn geen aanvullende afspraken gemaakt.

De heer Chin Sue is per 1 juli 2012 uit de Raad van Bestuur getreden en het dienstverband is beëindigd per 1 juli 2013.

Per 1 oktober 2011 is de heer Dam uit de Raad van Bestuur getreden. Met hem is afgesproken dat hij tot 1 augustus 2012 in dienst blijft van Gasunie, waarbij hij diverse werkzaamheden voor Gasunie zal verrichten en tevens voor 50% van zijn tijd vanuit Gasunie bij Energy Delta Institute zal zijn gedetacheerd. Per 1 augustus 2012 is de heer Dam met pensioen gegaan.

In €	Salaris	Variabele beloning	Beloning betaalbaar op termijn	Sociale lasten *)	Overige emolumenten **)
2013					
Drs. Ir. H.A.T. Chin Sue RC, voor de periode 1 januari tot en met 30 juni 2013	123.713	32.116	47.866	21.542	36.845
2012					
Ing. E. Dam, voor de periode 1 januari tot en met 31 juli 2012	108.324	36.832	41.297	31.001	77.544
Drs. Ir. H.A.T. Chin Sue RC, voor de periode 1 juli tot en met 31 december 2012	123.713	32.875	44.031	20.477	18.722

*) Ter wille van de vergelijkbaarheid met 2013 is in bovenstaande tabel de kolom 'Sociale lasten' toegevoegd.

**) Gasunie heeft in 2012 een aantal voor het gehele personeel geldende regelingen versoerd, waarvan de jubileumregeling de grootste component is. Ter compensatie daarvan zijn eenmalig uitkeringen gedaan. Bij de bedragen in deze kolom is met ingang van 2012 ook de fiscale bijtelling van de lease-auto inbegrepen.

De vennootschap is over de in 2013 uitgekeerde bezoldiging van ex-bestuurders een crisisheffing verschuldigd van totaal € 18.323 (2012: € 44.995). Dit bedrag is in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom 'Sociale lasten'.

24. Overige bedrijfslasten

In € miljoenen	2013	2012
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	228,5	216,7
Kosten van netwerkbeheer	165,3	181,4
Overige bedrijfslasten	42,1	66,5
Totaal overige bedrijfslasten	435,9	464,6

Onder de 'overige bedrijfslasten' zijn de toevoegingen aan de voorziening voor opruimingskosten en saneringen van € 3,3 miljoen (2012: € 9,0 miljoen) en de mutaties in de voorziening voor incurante voorraden van € 0,1 miljoen voordelig (2012: € 0,6 miljoen voordelig) opgenomen.

25. Financieringsbaten

In € miljoenen	2013	2012
Rentebaten	4,7	2,1
Totaal financieringsbaten	4,7	2,1

De rentebaten hebben betrekking op uitgezette gelden en vorderingen.

26. Financieringslasten

In € miljoenen	2013	2012
Rentelasten	195,5	225,1
Resultaten op vreemde valuta	0,1	0,1
Overige financieringslasten	3,4	2,6
Totaal financieringslasten	199,0	227,8

De rentelasten van de financiële verplichtingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs bedragen € 211,3 miljoen (2012: € 241,1 miljoen). Hiervan heeft in 2012 € 20,1 miljoen betrekking op het verschil tussen de uitoefenprijs en de nominale waarde van de vervroegde aflossing op obligatieleningen in juli 2012 (zie ook punt 14 van de toelichting). De rentelasten met betrekking tot (kortlopende) financieringen bedragen € 1,8 miljoen (2012: € 1,1 miljoen). Van de rentelasten is in 2013 in totaal € 17,6 miljoen geactiveerd (2012: € 17,1 miljoen) rekening houdend met een gewogen gemiddelde rentevoet van 3,9% (2012: 4,7%).

27. Belastingen

De belastinglast over het resultaat in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening bestaat uit de volgende componenten:

In € miljoenen	2013	2012
Verschuldigde vennootschapsbelasting over het boekjaar	79,8	25,8
Verschuldigde vennootschapsbelasting over voorgaande jaren	-/- 5,0	-
Mutatie in uitgestelde belastingen	84,3	85,7
Totale belastinglast	159,1	111,5

De aansluiting tussen het effectieve belastingtarief en het toepasselijke belastingtarief voor de geconsolideerde jaarrekening is als volgt:

In procenten	2013	2012
Winst-en-verliesrekening		
Toepasselijk tarief (Nederland nominaal)	25,0	25,0
Aanpassingen uit voorgaande jaren	0,1	-
Effect tariefswijziging op de uitgestelde belastingen	0,1	-
Overige verschillen	0,3	-/- 1,3
Effectief tarief	25,5	23,7
Uitgestelde belastingen		
Toepasselijk tarief (voor volgende boekjaren)	25,0	25,0
Effectief tarief (voor volgende boekjaren)	25,0	25,0

De overige verschillen betreffen niet-belaste bedragen als gevolg van onder meer de toepassing van de deelnemingsvrijstelling, alsmede tariefsverschillen tussen Nederland en Duitsland.

28. Aantal werknemers

De gemiddelde personeelsbezetting in fulltime-equivalenten bedraagt voor 2013 1.686 (2012: 1.684). De personeelsbezetting bedraagt ultimo 2013 1.686 fulltime-equivalenten (2012: 1.685).

29. Uitgekeerd en voorgesteld dividend

De Raad van Bestuur stelt voor om van de winst over 2013 € 139,3 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve en € 325,1 miljoen aan de aandeelhouder uit te keren. Dit dividendvoorstel is niet verwerkt in de balans per 31 december 2013 en de toelichting. Over 2012 is € 215,2 miljoen slotdividend uitgekeerd in 2013.

30. Financiële informatie per segment

De informatie wordt gesegmenteerd naar de activiteiten van de groep waarin de groep actief is. De operationele segmenten weerspiegelen de managementstructuur van de groep. De volgende segmenten worden onderscheiden:

- ▶ *Gasunie Transport Services*
Dit segment beslaat het netbeheer Nederland en is verantwoordelijk voor de aansturing van transport, de ontwikkeling van leidingnet en bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.
- ▶ *Gasunie Deutschland*
Dit segment beslaat het netbeheer Duitsland en is verantwoordelijk voor de aansturing van transport, de ontwikkeling van leidingnet en bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.
- ▶ *Participations & Business Development*
Dit segment richt zich op het faciliteren van de komst van nieuwe gasstromen naar Noordwest-Europa via LNG-aanvoer en lange afstandspijpleidingen en op het benutten van de geologische infrastructuur voor de opslag van aardgas. Deelname in (inter)nationale projecten op het gebied van aardgasinfrastructuur in Nederland en Duitsland maken hiervan eveneens deel uit. Onder dit segment vallen tevens de joint ventures voor pijpleidingen die het Gasunie-transportnet verbinden met buitenlandse markten, zoals de BBL-leiding naar het Verenigd Koninkrijk.

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de segmenten wijken niet af van de grondslagen zoals die in de geconsolideerde en vennootschappelijke jaarrekening worden gehanteerd.

In 2013 wordt in lijn met de interne rapportering aan het management inzake de 'informatie over activa en verplichtingen' per segment, anders dan voorgaande jaren, alleen informatie verstrekt per segment over de materiële vaste activa, de immateriële vaste activa, de investeringen in geassocieerde deelnemingen en de overige kapitaalbelangen. De vergelijkende cijfers over 2012 zijn overeenkomstig aangepast.

De activa, verplichtingen, opbrengsten en resultaten van een segment omvatten zowel posten die rechtstreeks tot dat segment behoren als posten die redelijkerwijs aan dat segment kunnen worden toegerekend. De transactie prijzen voor leveringen tussen segmenten worden bepaald op zakelijke basis.

I. Informatie over activa

In € miljoenen	Activa	Activa
	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Segmenten		
- Gasunie Transport Services	6.897,3	6.721,8
- Gasunie Deutschland	1.213,6	1.037,7
- Participations & Business Development	1.765,8	1.704,7
Segmententotaal	9.876,7	9.464,2
Niet-gealloceerde activa	729,3	1.608,9
Totaal geconsolideerde activa	10.606,0	11.073,1

De gealloceerde activa bevat de materiële vaste activa, de immateriële vaste activa, de investeringen in geassocieerde deelnemingen en de overige kapitaalbelangen. De niet-gealloceerde activa bevat de uitgestelde belastingvorderingen en de vlottende activa.

II. Informatie over opbrengsten en resultaat

In € miljoenen	Opbrengsten		Segmentresultaat	
	2013	2012	2013	2012
Segmenten				
- Gasunie Transport Services	1.083,1	1.053,9	531,9	422,6
- Gasunie Deutschland	227,9	239,6	78,3	83,0
- Participations & Business Development	274,7	271,8	188,0	166,5
Inter-segment	-/- 58,7	-/- 59,2		
Segmententotaal	1.527,0	1.506,1	798,2	672,1
Financiële baten en lasten			-/- 174,7	-/- 201,9
Resultaat vóór belastingen			623,5	470,2
Belastingen			-/- 159,1	-/- 111,5
Opbrengsten en resultaat na belastingen over de periode	1.527,0	1.506,1	464,4	358,7

Gedurende 2013 heeft het segment Gasunie Transport Services voor € 0,8 miljoen (2012: € 0,8 miljoen), het segment Gasunie Deutschland voor € 0,7 miljoen (2012: € 1,7 miljoen) en het segment Participations & Business Development voor € 57,2 miljoen (2012: € 56,7 miljoen) aan inter-segment diensten geleverd.

III. Overige segmentinformatie

In € miljoenen	Investerings in vaste activa	
	2013	2012
Segmenten		
- Gasunie Transport Services	405,0	370,8
- Gasunie Deutschland	206,5	84,9
- Participations & Business Development	66,6	59,4
Segmententotaal	678,1	515,1

De vermelde vaste activa bevat de materiële vaste activa, de immateriële vaste activa, de investeringen in geassocieerde deelnemingen en de overige kapitaalbelangen.

In € miljoenen	Afschrijvingen		Andere materiële niet-geldelijke posten dan afschrijvingen	
	2013	2012	2013	2012
Segmenten				
- Gasunie Transport Services	221,4	207,4	-/- 93,0	32,9
- Gasunie Deutschland	25,1	21,4	7,9	5,2
- Participations & Business Development	44,0	40,5	-/- 16,4	4,0
Segmententotaal	290,5	269,3	-/- 101,5	42,1

De 'andere materiële niet-geldelijke posten dan afschrijvingen' betreffen dotaties aan en vrijval van voorzieningen.

In € miljoenen	Investerings in geassocieerde deelnemingen		Aandeel in het vermogen van geassocieerde deelnemingen	
	2013	2012	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Segmenten				
- Gasunie Transport Services	-	-	0,1	0,1
- Gasunie Deutschland	-	-	116,0	118,5
- Participations & Business Development	0,4	0,1	10,4	10,0
Segmententotaal	0,4	0,1	126,5	128,6

In € miljoenen	Acquisities in geassocieerde deelnemingen		Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen	
	2013	2012	2013	2012
Segmenten				
- GasunieTransport Services	-	-	-	-
- Gasunie Deutschland	-	-	19,5	25,7
- Participations & Business Development	-*)	-	0,0	-/- 1,9
Segmententotaal	-	-	19,5	23,8

*) Het bedrag samenhangend met de acquisitie van aandeel geassocieerde deelneming is gesaldeerd met het bedrag van de desinvestering hiervan.

31. Informatie over producten en diensten

In € miljoenen	Opbrengsten van derden	
	2013	2012
Gastransport	1.315,5	1.289,2
Overige activiteiten	211,5	216,9
Totaal	1.527,0	1.506,1

32. Geografische informatie

Bij het bepalen van de opbrengsten van derden en de vaste activa per geografisch gebied wordt primair bepaald aan de hand van het gebied, waar het transport plaatsvindt. De N.V. Nederlandse Gasunie heeft sinds 1 juli 2008 activiteiten in twee geografische gebieden: in Nederland en buiten Nederland.

In € miljoenen	Opbrengsten van derden		Vaste activa	
	2013	2012	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Nederland	1.226,3	1.198,2	7.963,4	7.734,3
Buiten Nederland	300,7	307,9	1.913,3	1.729,9
Totaal	1.527,0	1.506,1	9.876,7	9.464,2

De vermelde vaste activa bevat de materiële vaste activa, de immateriële vaste activa, de investeringen in geassocieerde deelnemingen en de overige kapitaalbelangen.

33. Belangrijke cliënten

De vennootschap behaalde in 2013 en 2012 ten minste 10% van haar externe opbrengsten ter zake van gastransport bij één enkele externe cliënt.

34. Verbonden partijen

De dienstverlening tussen de N.V. Nederlandse Gasunie en haar verbonden partijen vindt plaats op zakelijke gronden (at arm's length).

GasTerra B.V. is een verbonden partij, omdat de Staat der Nederlanden direct en indirect invloed van betekenis heeft. De N.V. Nederlandse Gasunie verleent gastransportdiensten aan GasTerra B.V. Deze diensten worden uitgevoerd in overeenstemming met het bepaalde in de Gaswet waarbij de N.V. Nederlandse Gasunie is gehouden om non-discriminatoir te handelen en conform aanvraag zaken te doen. De in rekening gebrachte tarieven zijn vastgesteld door de ACM welke onafhankelijk is van de Staat der Nederlanden. GasTerra B.V. kan als belangrijke cliënt worden gekwalificeerd.

Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december (vóór winstbestemming)

In € miljoenen	Nadere toelichting	2013	2012
Activa			
Vaste activa			
- materiële vaste activa	1	6.984,8	6.804,7
- financiële vaste activa	2	2.794,0	2.517,9
- uitgestelde belastingvorderingen		366,8	458,7
		10.145,6	9.781,3
Vlottende activa			
- voorraden		29,7	33,8
- handels- en overige vorderingen		170,5	146,4
- vorderingen op groepsmaatschappijen		23,0	25,5
- geldmiddelen en kasequivalenten		19,7	853,5
Totaal activa		10.388,5	10.840,5
Passiva			
Eigen vermogen			
- geplaatst kapitaal	3	0,2	0,2
- herwaarderingsreserve	4	2.099,5	2.175,9
- wettelijke reserve deelnemingen	5	165,5	115,6
- algemene reserve	6	2.484,3	2.206,1
- resultaat boekjaar	7	464,4	358,7
		5.213,9	4.856,5
Voorzieningen	8	92,4	284,1
Langlopende verplichtingen			
- rentedragende leningen		3.878,6	3.750,0
Kortlopende verplichtingen			
- kortlopende financieringsverplichtingen		384,4	1.115,8
- handelsschulden en overige te betalen posten		297,4	304,3
- schulden aan groepsmaatschappijen		521,8	529,8
Totaal passiva		10.388,5	10.840,5

Vennootschappelijke winst-en-verliesrekening

In € miljoenen	Nadere toelichting	2013	2012
Bruto-opbrengsten		1.432,4	1.409,2
Terugbetaling verrekening tarieven		-/- 206,4	-/- 214,8
Netto-opbrengsten		<u>1.226,0</u>	<u>1.194,4</u>
Personeelskosten		-/- 64,0	-/- 159,2
Overige bedrijfslasten	11	-/- 382,7	-/- 395,8
Afschrijvingen		-/- 227,4	-/- 211,5
Totale lasten		<u>-/- 674,1</u>	<u>-/- 766,5</u>
Bedrijfsresultaat		<u>551,9</u>	<u>427,9</u>
Financieringsbaten en -lasten	13	-/- 138,2	-/- 147,8
Aandeel in resultaat groepsmaatschappijen en geassocieerde deelnemingen		175,3	164,4
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen		<u>589,0</u>	<u>444,5</u>
Belastingen		-/- 124,6	-/- 85,8
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		<u>464,4</u>	<u>358,7</u>

Toelichting op de vennootschappelijke financiële overzichten

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving en de wettelijke bepaling inzake de jaarrekening (NL GAAP) waarbij gebruik is gemaakt van de in Burgerlijk Wetboek 2 artikel 362 lid 8 geboden mogelijkheid om in de vennootschappelijke jaarrekening de waarderingsgrondslagen toe te passen die ook worden toegepast in de geconsolideerde jaarrekening. Dit betreffen de bepalingen van de IFRS, zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Voor de grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening. In deze toelichting worden de aanvullingen op de toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten vermeld.

Belangen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd op netto-vermogenswaarde. Indien en voor zover de vennootschap niet zonder beperking uitkering van de resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen.

Nadere toelichting op de vennootschappelijke balans

1. Materiële vaste activa

<i>In € miljoenen</i>	Boekwaarde per 1 jan. 2013	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde per 31 dec. 2013
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	98,2	2,3	0,5	3,7	96,3
Compressorstations	694,6	41,1	0,1	36,5	699,1
Installaties	885,8	66,4	3,9	56,4	891,9
Hoofdtransportleidingen c.a.	3.920,5	199,3	-	87,9	4.031,9
Regionale transportleidingen c.a.	734,3	8,5	3,4	15,5	723,9
Andere vaste bedrijfsmiddelen	137,8	28,6	-	27,4	139,0
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	333,5	69,2	-	-	402,7
Totaal voor boekjaar 2013	6.804,7	415,4	7,9	227,4	6.984,8

<i>In € miljoenen</i>	Boekwaarde per 1 jan. 2012	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde per 31 dec. 2012
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	100,8	1,7	0,4	3,9	98,2
Compressorstations	657,3	72,5	0,4	34,8	694,6
Installaties	735,6	201,2	1,4	49,6	885,8
Hoofdtransportleidingen c.a.	3.951,5	52,5	1,2	82,3	3.920,5
Regionale transportleidingen c.a.	694,5	53,7	1,9	12,0	734,3
Andere vaste bedrijfsmiddelen	133,4	35,4	2,1	28,9	137,8
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	362,8	-/- 29,3	-	-	333,5
Totaal voor boekjaar 2012	6.635,9	387,7	7,4	211,5	6.804,7

<i>In € miljoenen</i>	Aanschaf- waarde per 31 dec. 2013	Cumulatieve afschrijvingen *) per 31 dec. 2013	Aanschaf- waarde per 31 dec. 2012	Cumulatieve afschrijvingen *) per 31 dec. 2012
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	166,9	70,6	165,4	67,2
Compressorstations	945,8	246,7	908,4	213,8
Installaties	1.316,1	424,2	1.264,8	379,0
Hoofdtransportleidingen c.a.	4.899,0	867,1	4.676,0	755,5
Regionale transportleidingen c.a.	920,1	196,2	944,3	210,0
Andere vaste bedrijfsmiddelen	457,0	318,0	428,7	290,9
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	402,7	-	333,5	-
Totaal	9.107,6	2.122,8	8.721,1	1.916,4

*) Inclusief eventuele bijzondere waardeveranderingen.

2. Financiële vaste activa

In € miljoenen	2013	2012
Groepsmaatschappijen		
Kapitaalbelang per 1 januari	1.695,0	1.130,8
Mutaties		
- investeringen	10,3	280,3
- rechtstreekse eigen vermogen mutaties	56,4	118,7
- resultaat groepsmaatschappijen	175,3	166,2
- terugbetaling agio	-/- 11,1	-
- ontvangen dividend	-/- 10,4	-/- 1,0
Kapitaalbelang per 31 december	1.915,5	1.695,0
Financiering per 1 januari	812,9	696,9
Mutaties		
- verstrekte langlopende leningen	143,5	435,5
- aflossing langlopende leningen	-/- 88,4	-/- 319,5
Financiering per 31 december	868,0	812,9
Balans per 31 december	2.783,5	2.507,9
Investeringen in geassocieerde deelnemingen	10,5	10,0
Totaal financiële vaste activa	2.794,0	2.517,9

Het kortlopend deel van de langlopende leningen bedraagt ultimo 2013 € 20,0 miljoen (ultimo 2012: nihil). Dit bedrag is in bovenstaande tabel opgenomen in de financiering van de groepsmaatschappijen.

Voor een toelichting op de investeringen in geassocieerde deelnemingen verwijzen wij naar punt 5 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans in de geconsolideerde jaarrekening.

3. Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 756.000 en is verdeeld in 7.560 aandelen van elk € 100 nominaal. Hiervan zijn 1.512 aandelen geplaatst en volgestort.

De geplaatste aandelen worden gehouden door de Staat der Nederlanden.

De mutaties in het geplaatst kapitaal zijn als volgt:

In €	2013	2012
Stand per 1 januari	151.200	151.200
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	151.200	151.200

4. Herwaarderingsreserve

De mutaties in de herwaarderingsreserve zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	2.175,9	2.247,3
Gerealiseerd deel van de ongerealiseerde herwaardering	-/- 75,2	-/- 70,0
Overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, waarvan vennootschapsbelasting	-/- 1,6 0,4	-/- 1,8 0,4
Stand per 31 december	2.099,5	2.175,9

De herwaarderingsreserve ultimo 2013 heeft evenals in 2012 betrekking op de herwaardering van de materiële vaste activa per 1 januari 2004 en de cash flow hedge van de N.V. Nederlandse Gasunie gerelateerd aan een tweetal obligatieleningen.

In € miljoenen	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Herwaardering van de materiële vaste activa per 1 januari 2004	2.092,9	2.168,1
Cash flow hedge N.V. Nederlandse Gasunie, waarvan vennootschapsbelasting	8,8 -/- 2,2	10,4 -/- 2,6
	6,6	7,8
Totaal	2.099,5	2.175,9

5. Wettelijke reserve deelnemingen

De mutaties in de wettelijke reserve deelnemingen zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	115,6	-/- 8,4
Mutatie in cash flow hedge reserve,	25,6	-/- 18,4
waarvan vennootschapsbelasting	-/- 6,4	4,6
Mutatie van tegen reële waarde gewaardeerde overige kapitaalbelangen	31,2	137,6
Aandeel in niet zonder beperking uitkeerbare ingehouden winsten	-/- 0,5	0,2
Stand per 31 december	165,5	115,6

De 'actuariële winsten en verliezen ter zake van personeelsbeloningen' met betrekking tot Gasunie Deutschland zijn geherrubriceerd van de 'wettelijke reserve deelnemingen' naar de 'algemene reserve', omdat het een vrij uitkeerbare reserve betreft. De vergelijkende cijfers over 2012 zijn overeenkomstig aangepast.

6. Algemene reserve

De mutaties in de algemene reserve zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	2.206,1	2.800,2
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	143,5	-/- 602,0
Saldo van actuariële winsten en verliezen ter zake van personeelsbeloningen,	78,1	-/- 82,9
waarvan vennootschapsbelasting	-/- 19,8	21,0
Gerealiseerd deel van de ongerealiseerde herwaardering	75,2	70,0
Mutaties wettelijke reserves	1,2	-/- 0,2
Stand per 31 december	2.484,3	2.206,1

De 'actuariële winsten en verliezen ter zake van personeelsbeloningen' met betrekking tot Gasunie Deutschland zijn geherrubriceerd van de 'wettelijke reserve deelnemingen' naar de 'algemene reserve', omdat het een vrij uitkeerbare reserve betreft. De vergelijkende cijfers over 2012 zijn overeenkomstig aangepast.

7. Resultaat boekjaar

De mutaties in het resultaat boekjaar zijn als volgt:

In € miljoenen	2013	2012
Stand per 1 januari	358,7	-/- 602,0
Uitgekeerd dividend	-/- 215,2	-
Bestemming van het resultaat	-/- 143,5	602,0
Resultaat over het boekjaar	464,4	358,7
Stand per 31 december	464,4	358,7

8. Voorzieningen

In € miljoenen	2013	2012
Voorziening voor pensioenverplichtingen	-	179,5
Voorziening voor jubileumuitkeringen	5,0	5,1
Voorziening voor secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering	4,9	5,5
Voorziening voor reorganisatiekosten	0,0	0,1
Voorziening voor opruimingskosten en saneringen	82,5	93,9
Totaal voorzieningen	92,4	284,1

Voor een nadere specificatie van deze voorzieningen verwijzen wij naar punt 16 en 17 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans in de geconsolideerde jaarrekening.

9. Overige posten in de vennootschappelijke balans

Voor een toelichting op de overige posten in de vennootschappelijke balans verwijzen wij naar de toelichting op de desbetreffende geconsolideerde posten in de geconsolideerde jaarrekening.

10. Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2014 heeft de N.V. Nederlandse Gasunie het eigendom van het gastransportnetwerk in Nederland en de daarmee samenhangende activa, passiva en activiteiten overgedragen aan haar 100%-groepsmaatschappij Gasunie Transport Services B.V. De overdracht maakt onderdeel uit van de certificering van Gasunie Transport Services B.V. als onafhankelijke netbeheerder.

Tevens is per 1 januari 2014 het eigendom en de daarmee samenhangende activiteiten van de Peakshaver-installatie op de Maasvlakte in Rotterdam overgedragen aan haar 100%-groepsmaatschappij Gasunie Peakshaver B.V., opgericht op 1 januari 2014. Hiermee wordt beoogd de aansturing van de Peakshaver-installatie binnen Gasunie te vereenvoudigen.

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft de overdracht van het gastransportnetwerk en de Peakshaver-installatie intern gefinancierd door het verstrekken van eigen vermogen en langlopende rentedragende leningen aan beide groepsmaatschappijen.

In onderstaand overzicht wordt indicatief inzicht gegeven in de financiële gevolgen voor de balans van de vennootschap per 1 januari 2014:

In € miljoenen	Balans voor over- dracht	Afrekening intercompany posities & contractuele afsprake *)	Overdracht gastransport- netwerk	Overdracht Peakshaver	Verstreckte aanvullende financiering	Balans na overdracht
Activa						
Vaste activa						
- materiële vaste activa	6.985	4	-/- 6.871	-/- 118	-	-
- financiële vaste activa	2.794	-/- 1	-	-	7.461	10.254
- uitgestelde belastingvorderingen	367	-	-/- 483	-	-	-/- 116
Vlottende activa	243	-	-/- 156	-	-	87
Totaal activa	10.389	3	-/- 7.510	-/- 118	7.461	10.225
Passiva						
Eigen vermogen	5.214	-	-	-	-	5.214
Voorzieningen	92	-	-/- 83	-	-	9
Langlopende verplichtingen						
- rentedragende leningen	3.879	-	-	-	-	3.879
Kortlopende verplichtingen	1.204	3	-/- 84	-	-	1.123
Totaal passiva	10.389	3	-/- 167	-	-	10.225

*) De contractuele afspraak betreft een verplichting van Gasunie Transport Services B.V. aan Gasunie Peakshaver B.V. tot het aanvullen van de gasvoorraad in de Peakshaver-installatie tot het overeengekomen volume.

De financiële gevolgen voor de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening van de N.V. Nederlandse Gasunie zijn verschuivingen van opbrengsten en lasten naar 'aandeel in resultaat groepsmaatschappijen'. Deze verschuivingen leiden per saldo niet tot een ander resultaat na belastingen.

Nadere toelichting op de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening

11. Overige bedrijfslasten

In € miljoenen	2013	2012
Aan investeringen toegerekende kosten	-/- 85,2	-/- 83,7
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	187,5	172,7
Kosten van netwerkbeheer	163,7	180,8
Overige bedrijfslasten	116,7	126,0
Totaal overige bedrijfslasten	382,7	395,8

De toelichting op de bezoldiging van bestuurders en commissarissen is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten.

12. Honoraria externe accountant

Ten laste van de rechtspersoon zijn in het boekjaar de volgende honoraria gekomen ter zake van werkzaamheden die door de accountantsorganisatie zijn uitgevoerd die belast is met het onderzoek van deze jaarrekening. In deze opgave zijn mede begrepen de overeenkomstige honoraria bij de geconsolideerde dochtermaatschappijen.

In € miljoenen	Totaal		Waarvan Ernst & Young Accountants LLP	
	2013	2012	2013	2012
Onderzoek van de jaarrekening	0,7	0,7	0,6	0,6
Andere controleopdrachten	0,3	0,3	0,2	0,3
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0,2	0,2	0,1	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-	-
Totaal honoraria externe accountant	1,2	1,2	0,9	0,9

13. Financieringsbaten en -lasten

In € miljoenen	2013	2012
Rentebaten	46,6	63,2
Totaal financieringsbaten	<u>46,6</u>	<u>63,2</u>
Rentelasten	-/- 181,4	-/- 210,5
Resultaten op vreemde valuta	-	-/- 0,4
Overige financieringslasten	-/- 3,4	-/- 0,1
Totaal financieringslasten	<u>-/- 184,8</u>	<u>-/- 211,0</u>
Saldo	<u>-/- 138,2</u>	<u>-/- 147,8</u>

14. Overige posten in de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening

Voor een toelichting op de overige posten in de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening verwijzen wij naar de toelichting op de desbetreffende geconsolideerde posten in de geconsolideerde jaarrekening.

Overzicht deelnemingen

Naam van de vennootschap	Zetel	Aandeel in kapitaal op 31 dec. 2013
<i>Groepsmaatschappijen</i>		
Gasunie Transport Services B.V.	Groningen	100%
Gastransport Noord-West Europa B.V.	Groningen	100%
Gastransport Noord-West Europa Holding B.V.	Groningen	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 1 B.V.	Groningen	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 2 B.V.	Groningen	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 3 B.V.	Groningen	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 4 B.V.	Groningen	100%
Gasunie BBL B.V.	Groningen	100%
Gasunie Engineering B.V.	Groningen	100%
Gasunie Germany B.V.	Groningen	100%
Gasunie LNG BBR B.V.	Groningen	100%
Gasunie LNG Holding B.V.	Groningen	100%
Gasunie Underground Storage (GUUS) B.V.	Groningen	100%
Gasunie Zuidwending B.V.	Groningen	100%
Vertogas B.V.	Groningen	100%
Cupa Holding GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Cupa Transport Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Deutschland Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Deutschland Technical Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Deutschland Transport Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Deutschland Transport Services Holding GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Deutschland Verwaltungs GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Ostseeanbindungsleitung (GOAL) GmbH	Hannover, Duitsland	100%
Gasunie Infrastructuur AG	Zug, Zwitserland	100%
<i>Joint ventures</i>		
BBL Company V.O.F.	Groningen	60%
Gate terminal B.V.	Rotterdam	47,5%
Gate terminal C.V.	Rotterdam	47,5%
Gate terminal Management B.V.	Rotterdam	50%
LBBR Management B.V.	Groningen	50%
LNG Break Bulk Rotterdam C.V.	Rotterdam	50%
Arbeitsgemeinschaft GOAL/Fluxys NEL-Projektphase	Hannover, Duitsland	51,3%
DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport-GmbH	Handewitt, Duitsland	75%
DEUDAN - Holding GmbH	Hannover, Duitsland	51%
<i>Geassocieerde deelnemingen</i>		
Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V.	Arnhem	25%
ICE Endex Holding B.V.	Amsterdam	20,9%
Rotterdamse Cintra Maatschappij B.V.	Rotterdam	25%
DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport-GmbH & Co. KG	Handewitt, Duitsland	33,3%
GASPOOL Balancing Services GmbH	Berlin, Duitsland	16,7%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	33,3%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale & Co. KG	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	28,7%

De Raad van Bestuur,

J.J. Fennema, voorzitter

I.M. Oudejans

De Raad van Commissarissen,

R. de Jong, interim-voorzitter

M.M. Jonk

M.J. Poots-Bijl

W.J.A.H. Schoeber

J.P.H.J. Vermeire

Groningen, 18 maart 2014

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

De Raad van Bestuur acht een reservering van de winst op grond van artikel 39 lid 2 van de Statuten niet noodzakelijk. Hierdoor staat de winst over het boekjaar ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

Voorstel winstbestemming

De Raad van Bestuur stelt voor om van de winst over 2013 € 139,3 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve en € 325,1 miljoen aan de aandeelhouder uit te keren.

De voorgestelde dividenduitkering over 2013 ligt aanzienlijk hoger dan de dividenduitkering over 2012 (€ 215,2 miljoen), onder andere vanwege de eenmalige vrijval van de voorziening voor pensioenverplichtingen in Nederland in 2013.

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2014 heeft de N.V. Nederlandse Gasunie het eigendom van het gastransportnetwerk in Nederland en de daarmee samenhangende activa, passiva en activiteiten overgedragen aan haar 100%-groepsmaatschappij Gasunie Transport Services B.V. Tevens is gelijktijdig het eigendom en de daarmee samenhangende activiteiten van de Peakshaver-installatie op de Maasvlakte in Rotterdam overgedragen aan haar 100%-groepsmaatschappij Gasunie Peakshaver B.V., opgericht op 1 januari 2014. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar punt 10 van de nadere toelichting op de vennootschappelijke balans.

Gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van de N.V. Nederlandse Gasunie

Verklaring betreffende de jaarrekening en assurance-rapport betreffende de niet-financiële informatie

Wij hebben de in dit Geïntegreerd jaarverslag 2013 (hierna Verslag) opgenomen jaarrekening 2013 van de N.V. Nederlandse Gasunie te Groningen gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de vennootschappelijke jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2013, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De vennootschappelijke jaarrekening bestaat uit de vennootschappelijke balans per 31 december 2013 en de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Tevens hebben wij de niet-financiële informatie zoals opgenomen in de hoofdstukken 'Maatschappelijk verantwoord ondernemen', 'Resultaten op het gebied van veiligheid, milieu en ketenverantwoordelijkheid', 'Medewerkers' en 'Gasunie in de samenleving' van het Verslag van de N.V. Nederlandse Gasunie beoordeeld. Deze informatie omvat een weergave van het beleid van de vennootschap ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen, de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied gedurende 2013.

In het Verslag is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen en ramingen. Inherent aan deze informatie is dat realisatie onzeker is. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in het Verslag. Daarnaast maken de vergelijkende cijfers en verwijzingen in het Verslag (naar www.gasunie.nl, externe websites en overige documenten) geen deel uit van onze assurance-opdracht.

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het opstellen van de niet-financiële informatie in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines (G3) van Global Reporting Initiative (GRI), de Handreiking voor maatschappelijke verslaggeving van de Raad voor de Jaarverslaggeving en het verslaggevingsbeleid van de vennootschap, inclusief het identificeren van stakeholders en het bepalen van materiële onderwerpen. De door het bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van het Verslag en het verslaggevingsbeleid zijn

uiteengezet in 'Bijlage II: Verslaggevingsprincipes' van het Verslag.

Het bestuur is ten slotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en het Verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening, alsmede het geven van een conclusie over de niet-financiële informatie zoals opgenomen in de hoofdstukken 'Maatschappelijk verantwoord ondernemen', 'Resultaten op het gebied van veiligheid, milieu en ketenverantwoordelijkheid', 'Medewerkers' en 'Gasunie in de samenleving' op basis van de verkregen assurance-informatie. Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de Nederlandse Standaard 3410N 'Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen'. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij ons onderzoek zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat en dat een beperkte mate van zekerheid wordt verkregen dat de niet-financiële informatie zoals opgenomen in de hoofdstukken 'Maatschappelijk verantwoord ondernemen', 'Resultaten op het gebied van veiligheid, milieu en ketenverantwoordelijkheid', 'Medewerkers' en 'Gasunie in de samenleving' van het Verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De werkzaamheden die worden verricht bij een beoordelingsopdracht zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en bestaan voornamelijk uit het inwinnen van inlichtingen, het uitvoeren van cijferanalyses en het afstemmen van informatie met documenten. Deze werkzaamheden zijn geringer in diepgang dan die bij een controleopdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel en onze conclusie te bieden.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de N.V. Nederlandse Gasunie per 31 december 2013 en van

het resultaat en de kasstromen over 2013 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de vennootschappelijke jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de vennootschappelijke jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de N.V. Nederlandse Gasunie per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Conclusie betreffende de niet-financiële informatie in het Verslag

Op grond van onze werkzaamheden is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de niet-financiële informatie zoals opgenomen in de hoofdstukken 'Maatschappelijk verantwoord ondernemen', 'Resultaten op het gebied van veiligheid, milieu en ketenverantwoordelijkheid', 'Medewerkers' en 'Gasunie in de samenleving' van het Verslag niet in alle van materieel belang zijnde opzichten, een juiste en toereikende weergave is van het beleid van de N.V. Nederlandse Gasunie ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en prestaties op dat gebied gedurende 2013, in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines (G3) van Global Reporting Initiative, de Handreiking voor maatschappelijke verslaggeving van de Raad voor de Jaarverslaggeving en het verslaggevingsbeleid van de vennootschap zoals toegelicht in 'Bijlage II: Verslaggevingsprincipes' van het Verslag.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het Verslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het Verslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Groningen, 18 maart 2014

Ernst & Young Accountants LLP

Voor selectie van niet-financiële informatie
w.g. H. Hollander RA

Voor de jaarrekening
w.g. A.E. Wijnsma RA
externe accountant